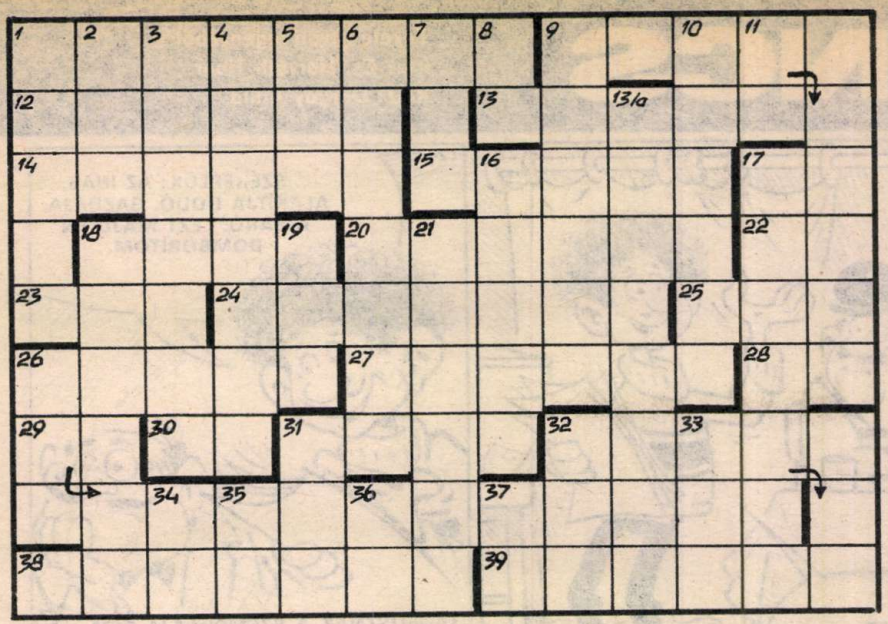

Eheti rejtvényünk a fiataloknak szóló tévé-adásokról szól, tehát ismerős „terepen" mozog.

VÍZSZINTES: 1. *Érdekes, szakmákat bemutató sorozat, mely a pályaválasztáshoz is nagy segítséget nyújt. (folyt. függ. 26.)* 9. *Többrészes ifjúsági filmsorozat, írója Petrovácz István.* 12. Sportlétesítmény. 13. Erre ül a zsoké. 14. ... ügynök, kém. 15. Balaton..., község a Balatoni-Riviérán. 17. Intéző Bizottság. 18. Ilyen hónap a február. 20. Halkan pityereg. 22. Kiejtett mássalhangzó. 23. Tetemes mennyiség. 24. Börtön régies kifejezéssel. 25. Albán pénzegység. 26. A Forma—1 világbajnoka (Alain). 27. Cselekedetei. 28. Svéd és osztrák autójel. 29. Dátumrag. 30. Üres kéz! 31. Csavaros észjárású (főleg székely) ember. 32. Elillanni. 38. Szárnyas élőlények. 39. Lehet címer, kastély vagy előjog jelzője.

FÜGGŐLEGES: 1. Pajtással együtt sportmozgalom. 2. Suli. 3. A mai Mexikó területén élt, magas kultúrájú indián nép. 5. Állami jövedelem. 6. Sebességet csökkentő. 7. Minden tettnek van. 8. Kalauz nélkül. 9. Textilanyagként felhasználható, a mályvafélékhez tartozó növénynemzetség. 10. Retesz névelővel. 11. Alulra. 13/a. Kétszeres áramforrás, és már azt jelenti, hogy elcsórom. 16. Félbe. 17. *Tv-műsor felszólító módban.* 18. Templomnak van. 19. Levelet küldött. 21. Kabátok, nadrágok „alkatrészei". 26. *A vízsz. 1. sz. folytatása.* 31. Korcsolyaféle. 32. Kutyája. 33. Ütnek, de csak középen! 34. Jótékony. 35. Kicsinyítő. 36. Fordított névelő. 37. Lengyel Nórika.

IRÓ-KERESŐ. 1840–1902-ig élt egy híres francia író. Egyik művének címe: Germinal. Az író nevét a téglalap rejti. Ha a meghatározásoknak megfelelő szavakat sorban kihúzod, akkor megfejtésül ennek az írónak a nevét kapod.

f	n	g	e	k	k	é
e	p	e	s	t	e	m
f	y	o	e	z	a	h
é	i	r	b	r	l	s
é	a	p	d	i	r	s
é	á	l	g	z	á	o
e	e	l	v	a	a	s
s	r	m	s	ó	e	z

A sakkjáték két színe
Az MSZMP központi lapjának címe
Ezzel a módszerrel nagyon gyorsan lehet írni
Az ilyen lemezen filmeket is őriznek
Kötőszó
Lengyelország fővárosa

Hány éves a..? No nem a kapitány, hanem a rajzon látható cipész?

1	2	3	4	5	6	7	8
F	A	N	T	Á	Z	I	A

HOVÁ JUTSZ EL? Mármint a „fantázia" szótól, ha függőlegesen kitöltöd a meghatározásoknak megfelelően a téglalapot.

1. **A gázpedál mellett van**
2. **Annak a tulajdona**
3. **Szeretjük, ha süt**
4. **Öt meg öt**
5. **Dolgozik a kertben?**
6. **Teherautó márka**
7. **Nem oda**
8. **Női hang**

A Tempó életmód magazin 1985. 1. számában megjelent „Rügyfakadás" c. rejtvényünket a következők oldották meg hibátlanul:

Bujdosó Sándor, Debrecen, Kiss Lászlóné, Gerendás, Békési Gábor, Tura, Kósa Imre, Szentes, Ifj. Kiss László, Gerendás, Polhammer Józsefné, Kéttornyúlak, Suskó Zsuzsanna, Bp. Kaszásdűlő, Mihalovics Zoltán, Bp. Kaszásdűlő, Kovács Margit, Farkasfa, Pohn László, Kaposvár, Balló Károly, Debrecen.

Nyereményük egy-egy asztalitenisz készlet, melyet postán küldünk el. Nyereményükhöz gratulálunk!

84–3+2:11×5=50

FELCSERÉLT MŰVELETI JELEK. Ha a fenti egyenlőtlenségben szereplő műveleti jeleket felcseréled, akkor az egyenlőtlenségből egyenlőség lesz. Melyik jel hova kerül?

A 4. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak; Bialkó Anikó, Edelény; Bíró Andrea, Pácsony; Bisits Tamás, Tata; Blaskovits Rita, Madaras; Göltz János, Bonyhád; Győrfi Tímea, Komádi; Harmati Mónika, Tatabánya; Herm László, Győr; Karácsony Katalin, Zalaegerszeg; Király Zoltán, Túrricse; Pongrácz Ágnes, Gyöngyöshalász; Ritzl Annamária, Somberek; Serényi Róbert, Pécs; Suszter Zsolt, Eger; Szalai Zsolt, Véménd; Takács Krisztián, Dévaványa; Tiba Sándor, Tatabánya; Tököli Gábor, Véménd; Udvardi Attila, Szeged; Vágó Andrea, Nagykőrös.

BOGÁNCS

Fekete István regényéből
írta: Cs. Horváth Tibor.
Rajz: Dargay Attila

123.
A VÁRAKOZÁS FESZÜLT CSENDJE ÜLI MEG A CIRKUSZKOCSIT. A HALLGATÓSÁG KÖZÖTT HELYET FOGLAL MAGA CSIKLIK TADEUSZ IS, A DIREKTOR. AZ IDOMÁR MEGKÖSZÖRÜLI A TORKÁT, ÉS RÁKEZDI...

„VIDÁM JELENET.
A SZTÁR CIRKUSZ SZÁMÁRA
ÍRTA KŐ OSZKÁR...

124.
...SZEREPLŐK: AZ INAS.
ALAKÍTJA DODÓ. GAZDÁJA,
A BÁRÓ." EZT MAJD ÉN
DOMBORÍTOM.

TADEUSZNAK A SZEMPILLÁJA SEM REBBEN. OSZKÁR FELSÓHAJT: „SZERENCSÉRE NEM KIFOGÁSOLJA EGY ARISZTOKRATA SZEREPELTETÉSÉT, PEDIG ATTÓL TARTANI LEHETETT."

125.
A FELOLVASÁS VÉGEZTÉVEL...

SZENZÁCIÓS!

OSZKÁR,
TE ZSENI!

126. KETTEN NEM MUTATJÁK JELÉT A LELKESEDÉSNEK. A DIREKTOR RÉSZÉRŐL AZ TÚL NAGYÖSSZEGŰ PRÉMIUM ÍGÉRETÉT JELENTENÉ. DODÓ PEDIG...

JÓ, JÓ, TUDOM, MI AGGASZT! DE MEGNYUGTATLAK: SE KORBÁCS, SE PÁLCA! EGY UJJAL SEM NYÚLOK HOZZÁ, MEGÍGÉREM!

127. ETTŐL KEZDVE MINDEN REGGEL...

INDULÁS, BOGÁNCS,
PRÓBÁLNI! OSZKÁR VÁR!
ÉS PIPINCS IS VÁR!

128.
BOLDOGAN ROHAN A KISKUTYA, HABÁR A TANULÁS NEM LELKESÍTI TÚLSÁGOSAN. DE CSALOGATJA OSZKÁR NEVE MÖGÖTT A SOK JUTALOM-KOCKACUKOR, PIPINCS NEVE MÖGÖTT PEDIG A JÁTÉK.

MERT A KIS BERBER MAJOMMAL NAGYSZERŰEN ÖSSZEBARÁTKOZTAK. NINCS POMPÁSABB MULATSÁG, MINT VELE HANCÚROZNI.

129.

FIGYELEM! ÁPRILISBAN NAGYSZABÁSÚ PÁLYÁZATOT HIRDETÜNK FEKETE ISTVÁN MŰVEI ALAPJÁN. RENDKÍVÜLI JUTALMAK!

17-18

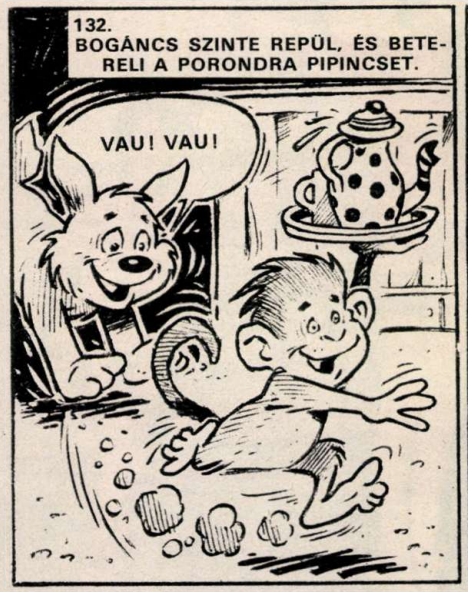

(FOLYTATJUK)

A HÉT SPORTÁGA

SZÚRÓS LABDÁK

Amikor H. Morgan továbbfejlesztette a két testnevelő, H. Gulick és D. Wood ötletét az amerikai YMCA egyetemen, nem gondolhatta még, milyen népszerű is lesz valaha a „volleyball". Ez a sportág, 1896-ban indult el útjára, ma az egész világon játsszák, az egész világon népszerű . . .

Magasan van a háló. Első széle a talajtól számítva 2,24 méterre. Ebből következik, hogy azt a 26 dekagrammos labdát mindig magasan kell tartani. Ezt gyakorolják most a Bp. Spartacus legifjabb lányai, az előkészítősök.

— Kosárérintés! Alkarérintés! Újra kosár... — vezényel Süveges Éva edző, majd a gyakorlat végén gratulál az ötödikes Zalatnay Ritának, aki száztizenhétszer lökte-ütötte a feje fölé a labdát úgy, hogy az egyszer sem esett le a földre.

Az efféle csúcsok eléréséhez persze, kivételes gömbérzék szükséges, s ez nincs meg mindenkinek. Jönnek tehát sorban a labdás gyakorlatok, különböző gyorsasági és ruganyossági elemekkel kombinálva. Mert a gyorsaság, ruganyosság alapkövetelmény; a másodperc tört része alatt kell reagálni a háló fölött átzúduló leütésre, furfangos ejtésre, húzásra. Mert a labda jön! Mondhatnánk: küldi, üti a szemben álló gárda. Méghozzá úgy, hogy az ellenfél ne tudja visszajátszani, ne tudja a levegőben tartani.

— Egyébként is felgyorsult mostanában a sportág — magyarázza az edzőnő. — A legjobbak már nem ívelve passzolnak, hanem szúrtan. Ezen az egyenes „röppályán" ugyanis rövidebb utat tesz meg a labda, nehezebben követheti az ellenfél egy-egy akció menetét. Frissebb szellem, frissebb karok, lábak szükségeltetnek a játékhoz.

Hogyan is jósolhatnánk meg, hogy az itt szorgalmaskodó előkészítősök közül, kit lehet majd nyolctíz év múlva a világ legjobbjaival, mondjuk a kínaiakkal szembeállítani... Ilyesmin egyelőre Süveges Éva sem töpreng, örül, ha minél többen elsajátítják az alapokat, a helyes labdaérintést, ha minél magasabbra ugranak a hálónál a lányai. Azért sem szól, ha valaki a nyitások gyakorlásánál túlzottan alacsony ívet ad a labdának. A fő, hogy a mozdulat helyes legyen.

— A nyitás nagy művészet — gondolkodik el Zalatnay Rita. — Én is a játéknak ezt a mozzanatát szeretem a legjobban. Egy jó nyitás önbizalmat ad a csapatnak. Csapat... A tornát azért hagytam ott, mert én a közösséget, a csapatot kedvelem igazán. Itt nemcsak magáért felel az ember.

Véget ér az edzés. Fáradtság bújik az izmokba. Igaz, ezt inkább csak a mozdulatok árulják el, az arcok nem. A labda, a játék öröme elnyomja a lányokban a fáradtságot. Még szívesen folytatnák a gyakorlatokat, de jönnek a nagyok. Ők már nemcsak gyakorolnak, hanem az itt végzett munka értékét is lemérik a bajnoki, illetve kupamérkőzéseken. Ennek megfelelően változik az edzői utasítások hangneme, hangereje is. Ratimorszky Károly „mester" mondja:

— Nálunk nem elég a háló felett átütni a labdát, tudatosan felépített akciókat, kombinációkat várok.

Hosszabb a bemelegítés, keményebbek a gimnasztikai gyakorlatok, vég nélküliek a láberősítések, a szökdelések.

Megváltásnak tűnik a pillanat, mikor előkerül a labda.

— Kosár! — csattan az edző, s máris kezdődik a dekázás, majd a bejátszás, a feladás gyakorlása. Először párosban, aztán már hármasban, négyesben is, bekalkulálva a különböző véletlenszerűségeket, amelyeket itt most természetesen az ellenfél furfangjának kell tulajdonítani. Egyébként mennek a dolgok, ahol mégsem, ott ismétlés következik. A hiba kijavításáig. Aztán labda le, hasizomerősítés, karizomerősítés, ugrások, majd megint a feladás, bejátszás, megint a kombinációk.

— A sáncolás nehezen megy — mondta még az edzés előtt a hatodikos Szabó Natália —, de hát majd belejövünk... Különösen a helyezkedést kell megtanulni. No meg, hogy gondolkodjunk az ellenfél fejével is.

Erre rímel a szakállas edző kedvelt mottója:

— Mire figyelünk hölgyeim!? A társunkra, az ellenfélre, magunkra, no meg a labdára! Ennyi az egész...

Szabó Kriszti nyit, a másik oldalon Szívós Ildi fogadja, Balázs Nikolett föladja, Sinkó Kriszti üt... Jön a sánc az ellenfélnél, azaz csak jönne... Bálint Éváék még nem tudnak olyan magasra ugrani, mint a válogatott Bardi Gyöngyi, az ő hetven centiméteres emelkedése náluk jó ha harminc, esetleg negyven. Éváék nem is álltak a legjobb helyen. Megáll a meccs, Karcsi bá' előjátszik, mint egy színházi rendező. Aztán gyerünk tovább, nyitás, fogadás, föladás, leütés... Szemre is szép akciók, amelyekre más dicséret nincs, csak annyit mond az edző:

— Ilyet akarok látni holnap is, a Vasas ellen!

S. F.

Fotó: Karasz Lajos

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő:
CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség:
Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

86.0175
Athenaeum Nyomda Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

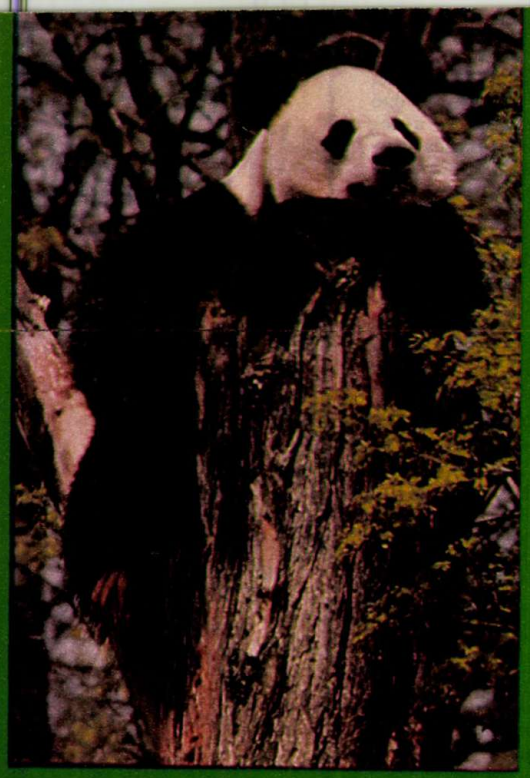

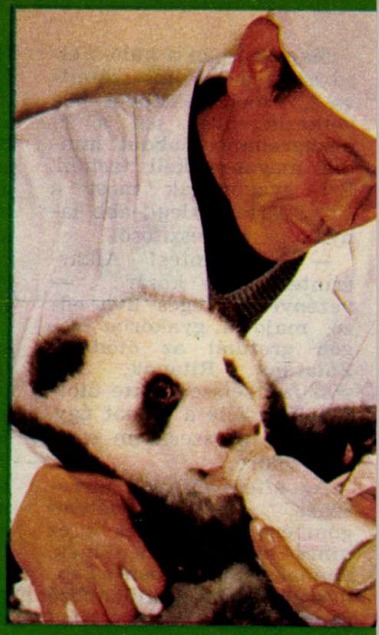

Monokli mindkét szemén. Nem a verekedéstől. A nagy pandák már csak ilyen groteszken feketék és fehérek. Egyébként drágák és ritkák, szabadban már nem is élnek. Állatkertben is alig.

Szeretnél egy kis panda mackót? Egy rendkívül szelíd, kezes, szőrös talpú bambuszmedvét? Lehetetlenség! A kisebbik gond, hogy sehol sem árulják, és egyébként is megfizethetetlen – becsére és védettségére jellemző, hogy már államférfiaknak sem ajándékozhatják –, a nagyobb, hogy ellátásához egy egész bambuszültetvény szükségeltetik. Mert kedvenc tápláléka a fiatal bambuszhajtás, amit naponta több órán át eszeget. Persze, ha mégis lenne ültetvényed . . .

PANDABANDA

86/11
XLI. ÉVF. • 1986. MÁRCIUS 20. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

MÁRCIUS 21.

Bevetésre készen. Bredár József vöröspilóta és harci repülőgépe

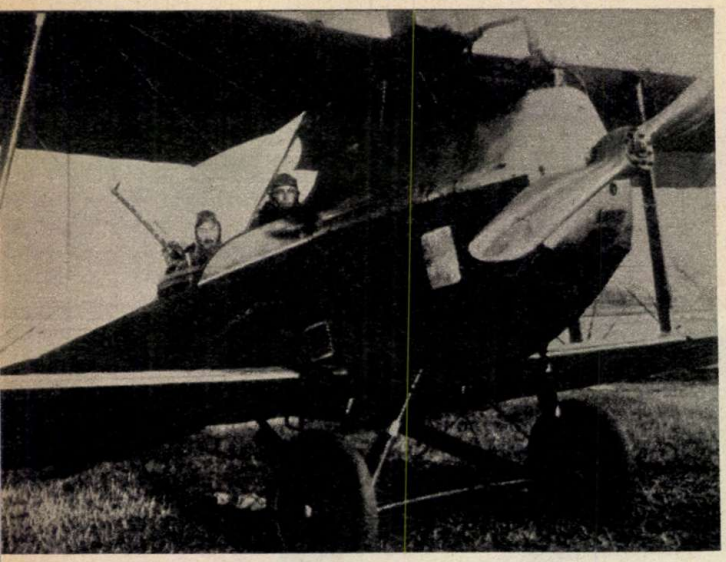

Néhány perc pihenő — harc közben

A katonacsákón ott virít a forradalom jelképe: az őszirózsa

Vöröskatonák az autóban, ami számukra szokatlan jármű volt

Képek között válogatok. Régi, időpróbálta kép mindahány. A fotográfia korai termékei. Kezdetleges technikával, kezdetleges körülmények között készült alkotások. Mégis, egyike-másika olyan, mint a rézkarc: minden részlet a helyén van.

— Az anyag már nem bővül tovább. — A fotóarchívum vezetője eligazítást is ad a képek mellé. — A hatvanadik évforduló alkalmából országos gyűjtést hirdettünk, akkor még előkerült néhány érdekesség. Ami nálunk van, az már a teljes anyag.

A dobozok a 121-127-es számozást kapták a Hadtörténeti Múzeum fotógyűjteményében. A nyolc egyforma fadobozban ott van a Magyar Tanácsköztársaság egész története.

*

Néhány képet mintha csak egy családi albumból vennék elő. A címlapunkon tisztelgő sapkás fiút például de sokszor láttam! A forradalom gyerekkatonája. Nem az egyetlen, hiszen csapatnyi gyerek harcolt akkor a vörösök oldalán. Az azóta jelképpé vált egyenruhát magától Stromfeld Auréltól kapták. Sokuk megjárta a frontot, vagy sebesülteket ápoltak. Ők lettek az első úttörők, úgy hívták őket: marxok. Megnézem újra a fiú képét a címlapon, s most látom csak: az arca felnőttes, fáradt. Életek zsúfolódtak azokban a napokban.

Ezt a másik, valóban idős katonaarcot viszont egészen bizonyosan sohasem láttam. Pedig az ölbe ejtett kéz, a csákó szembe húzva, az alóla kivillanó mosoly, mintha ismerős lenne. Aztán meg ott van a katonasapkára tűzve az őszirózsa. Egyetlen szál letört virág, s mégis, mekkora ereje volt akkor! Egyesítette két forradalom harcosait. S lám, egyesíti bennem is a Tanácsköztársaság alakjait.

*

— Nem úgy kell egy képet nézni!

Fényképezést értő kollé-

KÉPEK, 1919

A forradalom a gyerekeké is volt. Így ünnepeltek 1919. május 1-én

gám fog egy lapot, letakarja a képet. Aztán lassan a lapot alulról felfelé csúsztatja, s hagyja, hogy milliméterről milliméterre szülessen meg szemünk láttára a kép. Előbb a lábak: ormótlan fejű cipők, zoknik bokára tűrve. Két nadrágszár, mellette kivillanó szoknya. Pipa a kézben. Egy kéz, vállat fog át. Egy csokornyakkendő. Mit keres egy nyakkendő ezen a képen? Aztán a szemek! A barázdált, vágott arcok után más tekinteteket várok. De a képről ránk nevetnek a szemek. A szereplők nem ismert személyek. Pihenő vöröskatonák, mellettük ifjúmunkások, vagy parasztemberek. Belőlük, sokukból formálódott a forradalmi tömeg.

— A tömeg forradalmat akart? — kérdezem a történészt.

— A tömeg éhes volt és enni akart. Elege volt a háborúból és békét akart. Meg szabadságot. Örömmel fogadott mindent, ami változást ígért. És ezt a változást a Tanácsköztársaság hozta meg.

*

Hányszor hallottam már: a tanácskormány a gyermekeknek adott a legtöbbet. Hittem-e? Természetesen. Megértettem-e? Hogyan érthettem volna, mit jelent először végigsétálni a Margit-szigeten? Micsoda izgalom lehetett, fölülni először a Balatonra induló vonatra és megmártózni a tó vizében! Nem tudhatom.

De látom a képeket: Zoli bohóc szórakoztatja a gyerekeket a cirkuszban, 1919. május 1. Nézd az arcokat, nézd a szemeket. Olyan gyerekek arca és szeme, akik most nevetnek először jóízűt életükben. Vagy nézd meg a fiút, ott a szobor tetején ülve. Tartásában az új hatalom kihívása: győztünk!

*

Már a technika századát írták, de még elején voltak a csodáknak. Az újságok még megbotránkozva tudósítottak az óránként 30 kilométerrel is száguldozó autókról. A katonák a képen, először bizonyára körbejárták a csodát. Valaki indítványozta: üljünk bele! Érdeklődésük legyőzte szorongásukat. A fényképezés idejére kihúzták magukat. Legtöbbjük akkor még nem látott fürdőszobát sem...

És repülőgépet? A Budapest—Moszkva vakmerő út előtt tán maga Szamuely Tibor sem. A képen Bredár Józsefet látom, de róla Dobos István jut eszembe, aki a legvagányabb pilóta volt valamennyi közt. Állandó főszereplője a dunai látványosságnak: ott repülgetett a híd alatt. A nagy út előtt a Balaton partján, egy fán „rakott fészket": ott landolt madarával. Moszkvába repülve egyetlen egyszer bizonytalanodott csak el pilóta és utasa, amikor a felhőkből kikeveredve ismeretlen terepen landoltak. Emberek szaladtak feléjük. Szamuely a pisztolya után nyúlt, de a köszönés oroszul hangzott el. Megérkeztek!

*

Nézem a képeket. A Tanácsköztársaság alakjai egytől egyig fiatalok. „Szemükben — írja Illyés Gyula — a huszonnyolc éves Szamuely tekintélyes, világtapasztalatú férfiú, a harminchárom-harminc-négy éves Kun és Lukács neve köztük: az öreg."

Húszévesen csináltak forradalmat. Kalapjuk mellé őszirózsát tűztek és Ady volt az istenük.

„Bús koldusok Magyarországa,
Ma se hitünk, se kenyerünk.
Holnap már minden a miénk lesz,
Hogyha akarunk, ha merünk."

(Ady Endre: Magyar jakobinusok dala)

(Major)

Amikor először föltettük a kérdést: ki a menő fej, arra gondoltunk, izgalmas témában várjuk véleményeteket. Látjuk, hogy valójában életeteket meghatározó kérdésről van szó. Olyan is előfordul, hogy a véleményét bátran vállaló szembe kerül az egész osztállyal...

Jóformán még le sem ütöttem az utolsó betűt Ki a menő fej? című cikkem utolsó szavában — emlékeztek ugye, a lapunk február 13-i számában megjelent írásra? —, amikor a véletlen fölkínálta a téma folytatását. A fővárosi XVII. kerületi egyik általános iskola hatodikosainak beszélgetését egy pszichológus vezette. A téma a barátság volt. Kimondva-kimondatlanul a kérdés: ki is a menő fej?

A lavinát egy kicsi lány véleménye indította el.

— Van néhány lány az osztályban, aki azt hiszi magáról, hogy menő fej. Úgy is viselkedik, lenéz mindenkit. Kicikizi, aki nem az ő véleményét fogadja el. És persze akadnak, akik felnéznek rá. Pedig szerintem azért, mert valaki magasabb, jobban öltözködik és hangosabb, mint a többi, még nem érdemel tiszteletet.

A HUMOR NEM MINDEN

— Tehát ki is a menő fej?

Szemben velem az osztály, a rákoskeresztúri hatodikosok, akik vállalták: véleményüket és az osztály életét feszítő ellentéteket elmondják a lap nyilvánossága előtt.

— A menő fej az, akinek van humora — mondja Tímea. Magas lány, jól öltözött. A „menő bandába" tartozik. Jó tanuló, ebben az osztályban nem sikk a rossz tanulás. Igaz, válogatott a társaság, zenei iskoláról van szó. Tímea is zongorázik.

— Szerintem a humor azért nem minden. Attól, hogy mindenki nevet rajta, még lehet rossz is. Inkább az a fontos, hogy ki, hogyan tanul. És az sem érdekes, hogyan öltözködik valaki. Néhány szülő nem is akar megvenni mindent.

Klári szavait felzúdulás fogadja. „Ugyan, tanulás! Majd éppen attól lesz valaki menő fej!" „Az öltözködéssel nem így van! Igenis, vannak szülők, akik nem vehetnek meg mindent a gyereknek!" Az osztály, legyen magasakról, vagy alacsonyakról szó, most egységes. Klári pedig végtelenül őszinte. Olyat is kimond, amit a többiek csak gondolnak.

— Kit tartasz menő fejnek az osztályban?

— Nem azokat, akik azt hiszik, hogy én menő fejnek tartom őket. Mert ők lenézik a másikat.

Ha eddig nem derült volna ki az osztály felállása, most akkor is bátran dönthetnék. Vagy négyen pattannak föl Klári csöndes szavára. A szóvivő szerepet Szilvia vállalja:

— Nem nézünk mi le senkit! Ha valami nem tetszik, megmondjuk.

— Van valaki, akit igenis lenéztek! — Klári hangja most túlszárnyalja a zsivajt.

— Kit?

— Engem.

Kicsi lány áll szemben az osztállyal. Ő az, aki szavával legutóbb elindította a lavinát. Noémi jó tanuló, tehetséges zongorista.

— Miért néznének le téged?

— Azt én nem tudom. De nem tehetek olyat, amibe bele ne kötnének, vagy ne csúfolnának. De hát ezt már megbeszéltük néhányszor. Akkor azt mondták: próbáljak beilleszkedni az osztályba. Én megpróbáltam. És nem ment.

Tímea szinte tagolja a választ.

— Noémi visszaél a tehetségével.

— Mikor él vissza valaki a tehetségével? Szerintem akkor, ha nem tesz meg mindent azért, hogy megmutatkozzon, ami benne van — jegyzem meg.

Tímea értelmes lány, elismeri felnőtt-igazamat.

— Jó, akkor nem visszaél, hanem kihasználja, hogy tehetséges. Mintha több lenne, mint mi.

— Több vagy, Noémi?

— Dehogy vagyok én több! Többet gyakorolok. Szerintem Timi sem tehetségtelenebb. Ha venné a fáradságot, hogy naponta néhány órára leüljön a zongorához, ő ma ugyanúgy a Zeneakadémián játszhatna.

— Noémi mindenből kivonja magát. Még a rongygyűjtésre se volt hajlandó.

Az indulatok felizzásában még a lány nevét is elfelejtettem megkérdezni.

— Hogy is van a rongygyűjtéssel, Noémi?

— Nekünk otthon nincs rongyunk. A régi ruhákat odaadjuk az unokatestvéreimnek. Vagy anyukám újat varr belőle. Mi nem nagyon költünk új holmikra.

NÉGY ÓRA ZONGORA

— Nemcsak a rongygyűjtésről van szó! Hiszen ő kérte, hogy egyedül ülhessen. És azt sem engedi meg, hogy lemásoljuk róla a leckét. Aztán meg ő az, aki pihenhet.

Néhányan hangadók, a többség hallgat. Noémi már le se ül, védekezésre készen állja a támadásokat.

— Azért akartam egyedül ülni, mert inkább legyek egyedül, mint olyanokkal, akik nem szeretnek. Aki megkér, annak mindig segítek, de a dolgozatot nem engedem lemásolni. Szerintem a másik munkájából sikert elérni tisztességtelen. Mindenki meg tudja tanulni a leckét. És én nem pihenek, hanem amikor nem jövők iskolába, versenyre készülők. Egész délután gyakorolok, másnap frissen kell fellépnem a pódiumra.

— Hány órát gyakorolsz naponta?

— Négyet.

TÖBBÉRT TÖBBET

— Ki az, aki a tanuláson kívül naponta foglalkozik valamivel négy órát?

A zsivaj elül: a hatodik zé rámpislog a padokból. Egy fiú jelentkezik.

— Pingpongozom, háromórás az edzés.

— Naponta?

— Nem. Hetente kétszer.

Ketten karatéznak, a többség zongorázik. Ha az osztály külön elfoglaltságait összeadnánk, akkor sem jönne ki Noémi napi négy órája.

— Többet érdemel, aki másoknál többet tesz le a közösség asztalára?

Bizonytalanság a sorokban. Amikor megértetem, hogy a kérdés nem csupán Noémire vonatkozik, a többség úgy dönt: igen.

Tímea képviseli ismét a magasakat.

— Nem is szólnánk mi semmit, ha Noémi nem lenne olyan büszke. Nem törődnénk mi vele, pihenhetne is, zongorázhatna is. Csak ne éreztetné velünk, hogy ő más.

— Nem lehet, Tímea, hogy ezt csak te érzed? Nem vagy te irigy Noémire?

Az osztály most ugyanúgy hallgat, mint amikor a kérdést percekkel előbb a kicsi lánynak szegeztem.

— Noémi, nem irigyled, hogy Tímeának divatos a ruhája? Hogy oda megy, ahova akar, és hogy őt elfogadják az osztálytársak?

A kicsi lány el sem kapta a tekintetét. De azért belepirult a válaszba:

— De igen.

Most tehát Tímeán volt a sor. Elvörösödött ő is, a pad alatt kereste szemével a választ. Nem tudom,

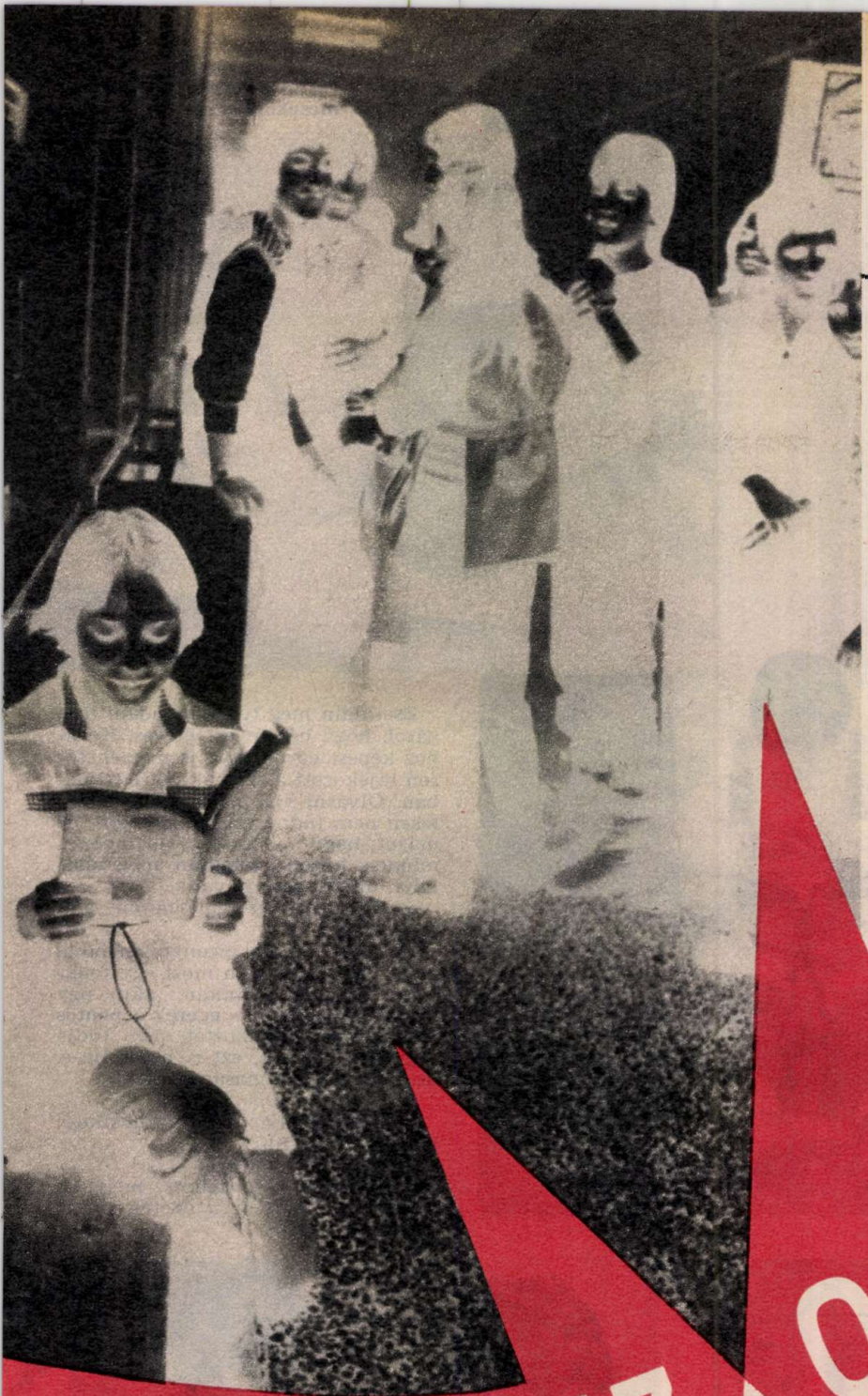

meghallotta-e a banda hangját: miért irigyelnéd?! De amikor válaszolt, ő is a szemembe nézett.

— Kicsit irigylem. Nem lenne rossz, ha úgy tudnék zongorázni, ahogy ő. Ha én mehetnék hangversenyekre, és ha annyian tapsolnának nekem, mint Noéminak.

A nagyok, láthatóan, zokon vették Tímea válaszát. A kicsik — a hallgatag többség — elégtételnek tekintették Tímea beismerő vallomását. Noémi állt csak magában, csodálkozva, miért is kell neki egyedül lennie?

Major Árvácska

SZEMBEN AZ OSZTÁLLYAL

KI A MENŐ FEJ?

Otthonos „rendben" fér meg a polcon egymással kompót, mesekönyv, sok apró holmi

Zseraldin meg tudja mondani magáról, hogy három és féléves. Korához képest egyébként is meglehetősen tájékozott a számok birodalmában. Olvasni viszont még természetesen nem tud, ezért azzal köti le magát, hogy a mesekönyvet lapozva minden képen hangosan megszámlálja, miből mennyi van:

— Egy egér, két egér, három egér, négy egér...

Itt egy kicsit bizonytalankodik, mert a szürkék után most egy fehér következik, és Zseraldin, akit úgy látszik, főként az egerek pontos mennyisége foglalkoztat, nem tudja rögvest eldönteni, ezt is besorolja-e, de azután diadalmasan kivágja:

— Öt egér!

Ez megvan. Lapoz, és a következő képen újra kezdi:

— Egy egér, két egér...

Szerencsére a történet, mely a könyvben le van írva, egeres mese,

Erzsike, az egyik szállóvendég éppen vacsorázik, „házi" koszt is van, ha nem ízlik az „üzemi"

A hasznos időtöltéshez elegendő az egyszerű szövőráma: elsajátítani a mesterség alapfogásait

Zseraldin kíváncsian lesi, amit Pásztor Katalin mesél: mi történik a sok egérrel

Eljött az este, ideje pihenni. A két hálószobában akár egy tucatnyi gyerek elalhat

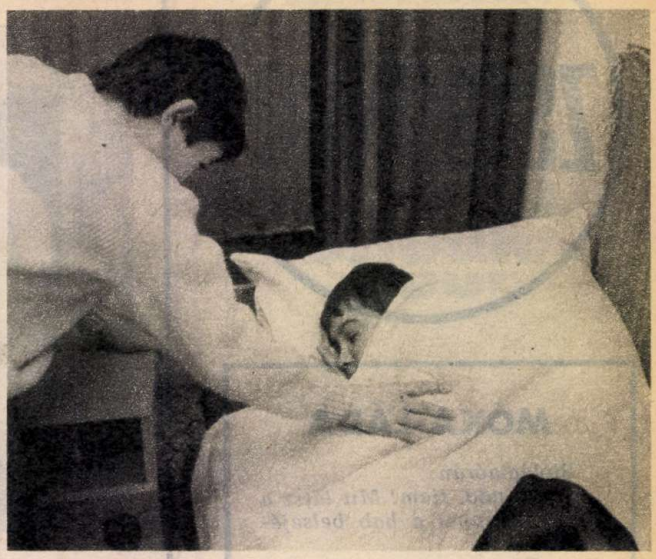

PÓTOTTHON

ezért minden képen elegendő megszámlálni való egér látható. Az egerek többsége már lajstromba van véve, amikor Pásztor Katalin szíve megesik Zseraldinon, vagy csak megunja a rengeteg egeret, a kislány mellé telepszik, a maga ölébe veszi a könyvet, és mesélni kezd. A heverő sarkán állva egy jól megtermett bohóc les át a válluk fölött. De ő csak később lép színre.

Pásztor Katalin, foglalkozására nézve agrármérnök, amikor itt ügyeletes, a munkából nem haza megy, hanem például Zseraldinért az óvodába. Elhozza ide, és a kislány itt vár estig, amíg az édesanyja érte jön. Méghozzá eléggé későn, mert Zseraldin édesanyja esti egyetemre jár, és nincs kire hagynia a gyereket. Ezért kellett szükségmegoldáshoz folyamodnia. Hiszen Zseraldin még olyan kicsi.

Attila viszont tizenhat éves nagykamasz, ehhez mérhető az étvágya is: most érkezett vissza farkaséhesen a moziból. A megoldás csak látszólag egyszerű, Attila ugyanis lisztérzékeny, nem ehet akármit. Szerencsére közel a segítség, a hűtőszekrény, máris öt tojás alatt serceg az olaj a serpenyőben, míg Attila cipőt vált a szobájában. Ő ugyanis nem csupán néhány órára vendég, már több napja lakik itt. Őt is egyedül neveli az édesanyja, akit most szanatóriumba parancsoltak az orvosok, és úgy gondolta, jobb, ha Attila azalatt nincs magában otthon.

Az imént említett serpenyőnek a tojásokkal ellentétes végén Juhász Csilla látható, akinek népművelő a foglalkozása. Minden napját itt tölti, déltől este nyolcig. Ő ennek az intézménynek a vezetője. Hogy mi ez az intézmény, azt az eddigiek alapján bizonyisten ki nem találnám, ha nem éppen én írnék róla. Ha azt hallom: hotel, nekem — nem tehetek róla — a Fórum, az Atrium Hyatt, vagy mondjuk a Nádor jut az eszembe. Ez itt egészen más: egy közös nappali helyiség, belőle nyíló két szoba, fürdőszoba. Nagyjából ennyi a pécsi Nevelési Központban működő gyerekhotel.

Juhász Csillától hallom:

— Jó lenne később bővíteni. De ez csak távlati terv, hiszen még alig léptünk ki a kísérleti stádiumból. A gyerekhotel 1984. november 8-án nyílott meg. Idén január elsejéig, a kísérleti szakasz lezárásáig élveztük az Állami Ifjúsági Bizottság támogatását. Azóta a saját lábunkon kell megállnunk. Négy és tizenhat év közötti korú gyerekeknek nyújtunk szállást, akár néhány órára, akár huzamosabb időre, ha bármilyen okból szükség van rá. Van úgy, hogy a gyerek egyetlen éjszaka alszik nálunk, mert a szülei este színházba mentek, de a dunaújvárosi Melinda és Levente például hét hétig lakott itt, amíg a zenész édesapa mesterkurzust tartott.

— Hétköznap nyolcvan forintért öt étkezést, szállást és foglalkoztatást nyújtunk. Szombaton és vasárnap, meg a nyári napokon százötven forint a tarifa: olyankor a program kiegészül uszodával, színházzal, kirándulással. A munkát rajtam kívül nyolc társadalmi segítő végzi, csekély tiszteletdíj fejében. Van, aki a főállásában pszichológus, munkaügyi előadó, személyzeti vezető . . .

— Mennyi a férfi köztük, és mennyi a nő?

— Egyetlen férfi volt, de nemrég ő is abbahagyta. Azt hiszem, ez inkább nőknek való elfoglaltság. Mi itt hosszabb vagy rövidebb időre az otthont, a családot pótoljuk.

A falakon képek, papírkivágások, textildíszek, a volt szállóvendégek mindenfelől küldött képeslapjai, a vendégkönyvet kartonból kivágott napkorong helyettesíti, a mennyezet alatt vigyorgó rongykígyó tekergőzik: kiderül, hogy a fűtés rideg csöveit rejti a szem elől.

Ígértem még az elején, hogy a bohóc is színre lép.

— Imádok főzni — állítja Juhász Csilla —, ezért sokszor, ha a gyerekeknek nem ízlik, amit áthozunk a szomszédos étkezdéből, magam készítek valamit. Így esett egyszer is, amikor nem ilyen csöndes hétköznap volt, hanem egy tucat gyerek próbálta szétnyűni a berendezést. Én meg egyedül voltam, nem tudtam egyszerre főzni, meg velük is foglalkozni. Eszembe jutott, hogy van egy csomó anyagmaradék, meg régi újság, megkértem őket, gyűrjenek össze jó sok újságpapírt. Hát ők gyűrték. Azzal töltöttük meg a bohócot.

Állva is föl kell emelnem a fejem, hogy a kitömött bábu nevető arcába nézhessek. Kiadós lehetett az a vasárnapi ebéd!

Nádasi Tibor

Fotó: Szalay Béla

ZSIBONGÓ

MÓKA-LÁDA

Biológiaórán:

— Mondd, fiam! Mit látsz a mikroszkóppal a bab belsejében?

— Egy zsizsiket, tanár néni!

(Az alapi Gyermekvilág című csapatlapból)

HÍZÓKÚRA

„Szalmatörököt fogtam, nem ereszt" — avagy farsangi hízókúra.

NYUSZITALÁNY

Fiú vagyok? Talán lány?
Ez itt most a nagy talány!

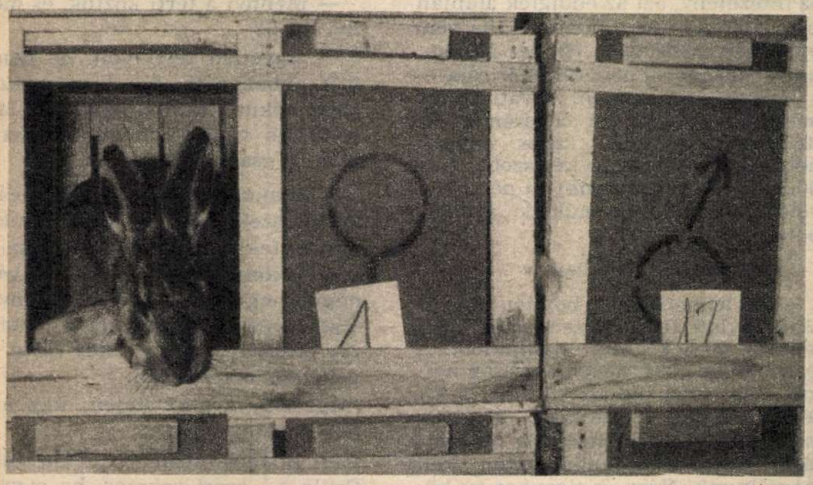

POP-REJTVÉNY

Dévényi Tibor kérdezi:
ki ez a gitáros tengerész?

1. 101 Ihász Gábor
2. 51 Victor Máté
3. 39 Fenyő Miklós

ZOLI, A PROFI

Emlékeztek Benkő Zolira? Lapunk szeptember 12-i számában írtunk Pötyiről, a vízijátékról és hetedikes professzoráról. Benkő Zoltán azóta elindult a tudomány útján: megtartotta első előadását a TIT-ben.

KAPUZÓ

„Danióknál a legények, feldöntötték az ólat" — énekelnek és táncolnak a lányok, miközben a rábaközi kapuzóból, felelgetősből, köcsögölőből és fenyegetősből bemutatnak egy csokorravalót. A csornai 3-as számú Általános Iskolában Németh Mária tanárnő vezetésével tíz éve működik e megyeszerte híres gyermekjáték csoport.

Szabó Norbert 6. osztályos tanuló festménye

AUTÓSTÁRLAT

A Magyar Autóklub rajzpályázatot hirdetett a közelmúltban az Autósélet és a Pajtás szerkesztőség közreműködésével. Örömmel számolhatunk be arról, hogy nagyon sok, kedves rajz érkezett a szervezőkhöz, s ezek közül a legjobbakat kiállításon mutatják be az érdeklődőknek a Magyar Autóklub Székházában (Budapest II., Rómer Flóris u. 4/a, A épület). Megtekinthető március 21-ig.

JOBBAN ÉRTI, AKI CSINÁLJA

Mondják: jobban érti az a zenét, vagy a képzőművészetet, aki maga is gyakorolja. Az óbudai Zichy-kastélyban működő képzőművészeti kör vezetője, Szentgyörgyi József Munkácsy-díjas festőművész is a fenti nézetet vallja. Valószínű, hogy a 30 klubtagból kevesen lesznek igazi művészek, de az biztos, hogy az itt megtanult technikai elemek és művészeti ismeretek segítségével valamennyien értő tárlatlátogatókká válnak.

RÖPÜL A TÖRÜLKÖZŐ

Szerencsére csak edzésen, és tisztálkodás céljából.

ZSIBONGÓ

KINEK VAN IGAZA?

VITA

Nálatok is vannak S. Bandihoz és M. Karcsihoz hasonló gyerekek, akik – mint ahogy Jóska, a Sas őrs tagja mondta – „órákon át támogatják a falat a mozinál, kujtorognak az utcán", semmit sem tesznek az őrsben? Ti hogyan foglalkoztok közömbös úttörőkkel, miként próbáljátok bevonni őket a munkába? Azzal segíthettek a legtöbbet a sasoknak is, ha megírtok néhány példát, esetet, ami őrsötökben fordult elő.

A legjobb leveleket folyamatosan közöljük, s íróikat a televízió képernyőjéről is megismerheti az ország. Kerekasztal beszélgetésen találkozhatnak szövetségünk főtitkárával, Varga Lászlóval.

A vita folytatódik. Leveleiteket továbbra is várjuk.

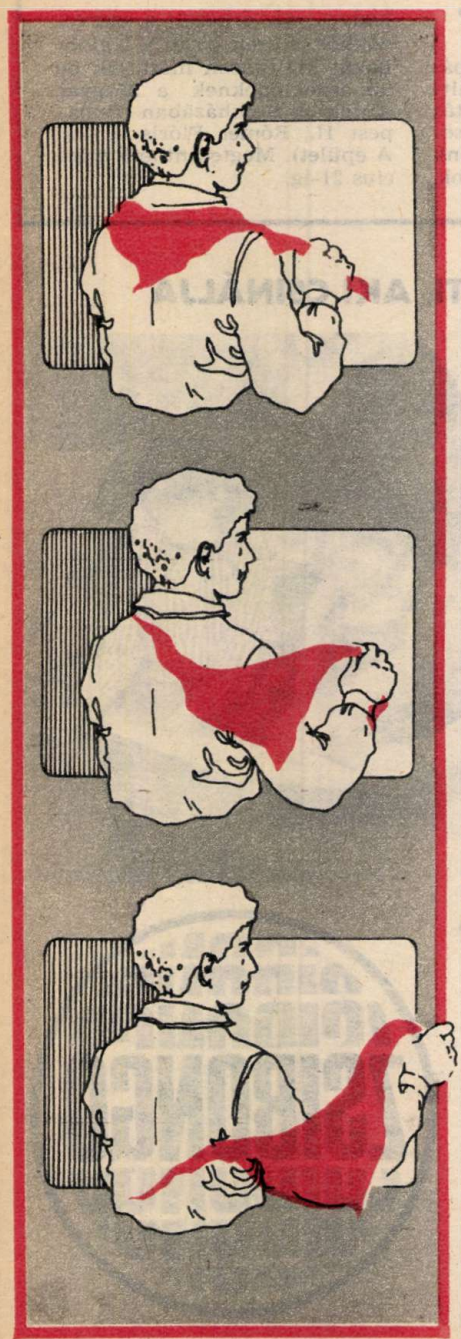

AZ ŐRS TAGJAI FÉLTEK...

Egy igazi őrsvezető őrsének tagjaival mindent megbeszél. Gábornak is ki kellett volna kérni a többiek véleményét, amikor elhatározta, hogy odaadja a futballpályát egy másik őrsnek.

Szerintem a sasok féltek egy kicsit az őrsvezető haragjától, amikor magára hagyták Jóskát. Csak a fiú padtársa merte követni.

Juszkó Mónika, Nyíregyháza
Nárcisz út 15.

FEL KELLETT VOLNA FIGYELNI

A két lustának is kellett volna feladatot adni. Mert annak semmi értelme, hogy valaki ott van az őrsi összejövetelen, és semmit sem csinál. Erre Gábornak kellett volna idejében felfigyelnie.

S. Tóth Beáta,
a Dongó őrs vezetője,
Abony, Tószegi út 44.

A FIÚK CSAK FOCIZNAK

Ha őrsi van, akkor mindenki vegye magának a fáradságot, hogy elmenjen a foglalkozásra. Igaz, a fiúk őrsi alatt minálunk is csak fociznak.

Bartha Krisztina,
Szabadságpuszta 6.

ADJATOK IDŐT EGYMÁSNAK!

Nyolcadik osztályosok vagyunk. Az őrsünk neve: Vidra. Köztünk van összetartás, pedig egyikünk sem a legjobb tanuló, és őrsünk sem tartozik a legjobbak közé.

Amikor elolvastuk a Kinek van igaza? cikket, elgondolkodtunk rajta, és úgy döntöttünk, hogy mi is leírjuk a véleményünket: Kedves Gábor és Jóska! Soha ne engedjétek, hogy harag, büszkeség vagy irigység befolyásolja véleményeteket. Ti jó tanulók vagytok, sokra vihetitek. Kérünk benneteket, kössetek „tűzszünetet", és adjatok időt egymásnak arra, hogy végiggondolja a dolgot. Jóska, te nagyon elhamarkodottan cselekedtél, amikor levetted és visszaadtad a nyakkendőt. Hogyan vesznek majd rólad példát a kisebbek?

Czippál Ibolya, Sóger Andrea, Nagy Tímea,
Somogysárd,
Petőfi Sándor Általános Iskola

EGYÜTT DÖNTJÜK EL

Érdeklődéssel olvastam a Kinek van igaza? című cikket. Nagyon rossz hatással lehet egy őrsre, ha két gyerek közt „harc" folyik. Kedves Gábor! Neked az őrssel együtt kell elvégezned a feladatot. Nem pedig mindent másra bízni. Ha baráti hangulat uralkodik az őrsben (s miért ne?), akkor ott együtt mindent meg lehet beszélni. Nálunk az őrsvezető kikéri a véleményünket, utána együtt döntjük el, hogy mi is legyen.

U. I. Mivel már két éve a csapat úttörőtanácsának titkára vagyok, jól tudom, hogy csak akkor lehet egyetértés egy csapatban is, ha parancsolgatás helyett beszélgetünk egymással, megnézzük, hogy kinek milyen feladathoz van nagyobb kedve. Ha egy őrsvezető igazságos, akkor biztos, hogy hallgatnak rá a többiek.

Csicsai Károly,
Tatabánya,
3290. számú Hámán Kató
Úttörőcsapat

A most közölt levelekhez is hozzá lehet szólni. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397. A borítékra írjátok rá: KINEK VAN IGAZA?

AZ A SZÉP HOSSZÚ HAJÚ

A Magyar Úttörők Szövetsége negyvenedik születésnapját ünnepeljük. E jeles évfordulóra tavasszal könyv jelenik meg, melyben „öreg" és „ifjú" úttörők mesélnek múltról, jelenről. Ebből a könyvből való a következő beszélgetés is

A csöngetésre Ági nyit ajtót. Nyúlánk, barna szemű, barna hajú. A monori 2-es számú Általános Iskola hetedikese, az 1076-os Petőfi Sándor Úttörőcsapat tagja. Már nyáron, a káptalanfüredi táborban is a haja volt az ismertetőjele. Ha valaki azt mondta, hogy az a szép hosszú hajú lány, akkor mindenki azonnal tudta, hogy az csak a *Göblös Ágnes* lehet. Nyugodt, komoly. Nemcsak beszédében, cselekedeteiben is. Néha talán túlontúl is. De hát ez nem hiba. Sőt... Áginak a kisdobos élmények, s vágyakozása a piros nyakkendő, vagyis a felnőttebb élet felé, még nem a régmúlt.

— Rettenetesen vártuk, hogy úttörők legyünk, hisz nagyobbaknak érezhetjük magunkat, s *megváltozik az életünk is* — magyarázza szenvedélyesen és alapos megfontoltsággal hajdani önmagát. — A bátyám, Attila három évvel idősebb, s a szememben úgy tűnt, hogy az ő úttörő-világa szabadabb és színesebb, mint a miénk, kisdobosoké.

— Osztálytársaid azonnal megválasztottak őrsvezetőnek...

— Harmincan voltunk az osztályban, három őrs alakult, s az egyiket a mai napig vezetem. Mi vagyunk a *Vízipókok*. A tévé népszerű Vízipók-sorozata után választottuk ezt a nevet. Kedveltük a tanulságos történeteit. Kezdetben tízen voltunk, de időközben két lány hozzánk kérte magát.

— Milyen őrsvezetőnek tartod magad?

— Szeretem tisztán látni a dolgokat. Elvárom, hogy a szemembe, s ne a hátam mögött mondják meg a véleményüket. Őrsi foglalkozásokon az egyik gyerek állandóan játszani szeretett volna, s meg kellett értetni vele, hogy ez túlzás. Azóta viszont mindenre kerítünk időt, és olyat is játszunk, amit nem a többség, csak egy-két gyerek akar. Persze, mondták azt is, hogy annyira katonás fegyelmet nem kell tartani és nem igazodhat mindenki az én elképzelésemhez.

Nézem a velem szemben ülő lányt. Már nem gyerek, felnőtt — gondolom. Édesanyja nem szól közbe még, csak mosolyog és bólogat, így óhatatlanul megkérdezem:

— Ennyire szigorú lennél?

— Nem szerettem, ha őrsi foglalkozásokon közbekiabálnak és nem engedtem meg, hogy mindenki azt csinálja, amit éppen akar. Néhány társamnak az volt az elképzelése, hogy kicsit beszélgetünk, aztán csak bolondozunk, játszunk, humorizálunk a végtelenségig. Hát ez nem megy! Idővel mindenkinek meg kellett változnia. Nekem is.

Ági elhallgat, hosszan hallgat, majd fölemeli a fejét és rámnéz. A mama ekkor szólal meg:

— Ági kezdetben csak abban bízott, amit ő csinált. Megbeszéltük, hogy ez *nem helyes*, hiszen más is ügyes és találékony, csak hagyni kell. Megbeszéltük, hogy *a munkába be kell vonni a társakat*, hogy például a naplót ne egyedül vezesse. Hagyja a többieket is érvényesülni. Belátta, hogy igazam van.

— Változtatni kellett a vezetési stílusomon — nevet önfeledten Ági. — Beigazolódott, amit anyu mondott. Mi az őrsben minden évben váltjuk az őrsvezető-helyettest. Ezt is elég nehezen tudtam elfogadtatni. Ma már örülnek, hisz így többen beletanulhatnak a vezetésbe. A krónikást is évente cseréljük.

— Édesanyád mesélte, hogy számodra a nyári, káptalanfüredi táborozás nemcsak jó volt, de rendkívül tanulságos is. Elmondanád, miért?

— Elsősorban Olgi néni miatt. *Horváth Ferencné*, a városi úttörőtitkár volt a táborvezetőnk. Fegyelmet tartott, megértett minket, s van humora. Az ilyen vezetői stílus tetszik nekem, tanulhattam tőle. Nem véletlenül volt mindnyájunk kedvence.

— Szinte minden szavadból az derült ki, hogy *szeretsz úttörő lenni*...

— Nagyon. Többet lehetek így együtt az osztálytársaimmal, s igazán kiismerhetjük egymást. Például az egyik lányról azt gondoltam, milyen sportos, s amikor hegyet másztunk, s nyafogott, örökre levizsgázott. Télen az iskolában tartjuk a foglalkozásokat, de tavasztól *kijárunk a kisrétre*. Ezt én vezettem be. Észrevettem, hogy *kint lelkesebbek, s közben mozgunk is.*

— Mondd, Ági: el tudnád képzelni az életedet az úttörőmozgalom nélkül?

— *Nem* — hangzik a határozott, gyors válasz, s már sorolja is érveit. — Szürkébb lenne, de én egyébként is *közösségi ember vagyok*. A mi korosztályunkat az úttörőmozgalom össze tudja fogni. Az úttörőélet azért jó, mert szabadon engedi, hogy a gyerekek is mindenben érvényesüljenek.

Tarpai S. Anikó

„A csillagok szépek.
Attól, hogy van rajtuk
egy láthatatlan virág."
(Saint-Exupéry: A kis herceg)

A CSILLAGOK TUDÓJA

– Miről szeretnétek hallani?

A **Planetárium** kupolacsarnokában, a „gépszöcske" lábainál, azaz a nevezetes optikai vetítőműszer mellett, gyerekek gyűrűjében – a tudós: **dr. Horváth András.** Hivatása a hobbija, a szerelme, a mindene – az élete.

A Planetárium tudós igazgatója gimnazista volt, amikor az első mesterséges holdakat Föld körüli pályára bocsátották. Az ötvenes évek végén óriási tudományos szenzációnak számított, hogy az ember alkotta eszköz legyőzve a Föld vonzáskörét, jó néhány kilométerrel közelebb kerülhetett a csillagokhoz. Ki gondolt még akkor rendszeresen startoló űrrepülőgépekre, hónapokig űrutazó emberre, vagy akár magyar űrhajósra? Csillagászokat sem képeztek még hazánkban. Horváth András matematika-fizika szakra járt az egyetemen, és közben számos előadást hallgatott, könyvet, folyóiratot elolvasott, ami a csillagászatról szólt. Az egyetem elvégzése után **szputnyikfigyelő** lett. A Magyar Tudományos Akadémia miskolci obszervatóriumában dolgozott, onnan figyelte, követte a mesterséges holdak útját. Aztán a Szovjetunióban, a Moszkva melletti kísérleti mesterséges holdmegfigyelő állomáson, a szakma legjobbjai mellett tökéletesítette tudását. A szputnyikok azóta is nagy szerelmei. E témából szerzett elismerést a csillagászok között, a tudományos világban. Aztán a Csillagászati Kutatóintézet munkatársa lett, majd 1981 óta a budapesti Planetárium igazgatója.

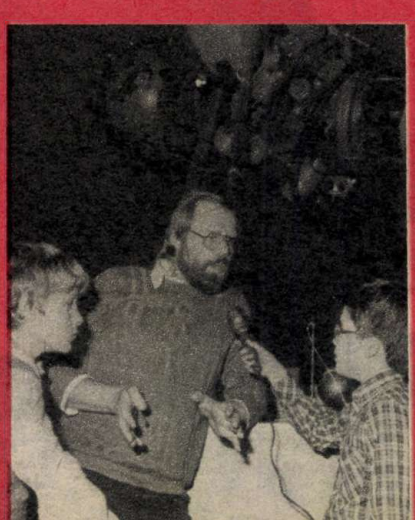

– Mit szeretnétek megtudni?

A gyerekeket nagyon érdekli a csillagászat, hiszen ilyen tantárgy nincs az iskolában. A Planetárium közönségének nagy része általános iskolás. Az igazgató és munkatársai örömmel, készségesen válaszolnak a legkülönbözőbb kérdésekre: istenről, világvégéről, világelejéről, távcsőépítésről, UFO-król és a csillagok háborújáról. A Planetárium, működésének néhány éve alatt, százezernyi gyereknek vitte „ablakához" a világegyetemet.

A már említett optikai műszer segítségével percek alatt fényéveket fog át. Százmillió kilométeres lépésekben jár-kel a kupola boltozatán. Mint valami mesebeli csizma, amellyel akár egy óriás, végigvándorol a Holdtól a Napig, a sarkcsillagtól a Tejútig és még messzebb, olyan távolságokba, amelyek már csak számtanilag fejezhetők ki. Úgy tartják, az összes földi sebességhajszolóval, a motorok sebességmegszállottaival összehasonlítva, a leggigászibb versenyt a csillagász futja. Hiszen Carl Lewis szédítő vágtái, Keke Rosberg életveszélyes száguldásai autóján, a földi arányokban csodálatosnak számító teljesítmények még csigakúszást sem jelentenek ahhoz képest, amit a csillagászok szakavatott fürkészéssel megtehetnek az égboltozaton. A csillagász léptékű versenyfutáshoz tudni kell, hogy a tőlünk legtávolabbi csillagképek, amelyek már csak ködfoltoknak látszanak, óriási sebességgel távolodnak, és így, ha az ember tekintete nem tartana velük lépést, az idők folyamán eltűnnének a még észlelhető térből. Talán ez az oka a csillagászok állandó türelmetlenségének.

– Mi foglalkoztat benneteket?

Észre sem vesszük, már lassan két órája beszélgetünk, azaz pontosabban hallgatjuk planetáriumi vendéglátónk szavait. Hiszen neki még annyi mondanivalója van számunkra. Például az, hogy 1986-ban, 29 évvel az űrkorszak kezdete után, ismét olyan esemény várható, amelyre az mondható: „először az űrkutatás történetében". Űrszondák népes serege közvetlen közelről vizsgálja majd a Naprendszer talán legkülönösebb égitestjeit, az üstökösöket. Tavasszal, márciusban a Vega–1 és –2 jelű Interkozmosz szonda, két japán űrszonda – a Szuiszei és a Szakigake –, valamint a nyugat-európai Giotto látogatta meg a híres Halley-üstököst. Erről a 76 évenként Föld- és Napközelbe kerülő égi vándorról az első hiteles leírás még időszámításunk előttről maradt ránk. A Halley azért foglalkoztatja annyira a csillagászokat és a fizikusokat, mert jelenlegi elképzeléseink szerint az üstökösök a Naprendszer keletkezésekori, ősi anyagát őrizhetik magukban. S az űrszondás, közeli vizsgálatoknak egyik fő célja, hogy az üstökösmagról kapjanak felvételeket, közvetlen színképeket.

Saint-Exupéry kis hercege láthatatlan virágokkal magyarázta a csillagok szépségét. A titkok felfedezését maga vállalta. S miközben egyre többet tudott meg a körülötte lévő világ rejtelmeiből, úgy találta meg a helyét kis bolygóján. Hiszem, ha találkozhatna dr. Horváth Andrással, biztosan kezet nyújtanának egymásnak.

G. Németh György
Fotó: Márkus András

Egész falfelületet tölt be a VIT-ekről készült bemutató

...ÉS FOGADOTT A KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE!

TADOJÁVE

A kiskőrösi Petőfi Sándor Úttörőcsapat egykoron Bács-Kiskun megye legnépesebb csapata volt: csaknem ezerkétszázan tanultak, éltek mozgalmi életet, kirándultak, túráztak együtt. Hihetetlen — és most már csak nevetnek ezen —, hogy volt olyan esztendő, amikor két (!) különvonatot állítottak ki nekik az állomáson, mert egy szerelvénybe nem fértek be, de ők valamennyien ragaszkodtak ahhoz, hogy együtt legyenek. Tudták ugyanis, hogy a zsúfolt iskola teherbíróképessége véges: épült már az új iskola! Azóta felépült, és most már csak hatszázan járnak a Petőfi-emlékházzal csaknem szemközt levő vörös téglás épületbe.

A zsúfoltság megszűnt, és a szellemességükről közismert kőrösiek úgy látták, hogy valami mást kellene csinálni az eddig megszokott csapatforma helyett. Addig tanakodtak, míg a város felszabadulásának évfordulóján, október 31-én azzal álltak elő: szeretnének *úttörő-köztársaságot* alapítani!

A csapatvezető, Barabás Zsófia cseppet sem lepődött meg. Azt javasolta: foglalják pontokba elképzelésüket!

Az elképzelésnek természetesen ALKOTMÁNY lett a neve, mi más is lehetne egy köztársaságé?

— A köztársaság ötlete — emlékezik *Takács Szilvia*, a TADOJÁVE minisztertanácsának elnöke — Kisorosziban, táborozáskor született. Annyira akartunk valami megszokottól eltérőt csinálni! Abban biztosak voltunk, hogy nem hurrognak le bennünket! Ebben a csapatban mindig meghallgatták a legkisebb kisdobost is! Biztosan azért, hogy bátor felnőtt váljék belőlünk, ne pedig begubódzó. A nevünkön csak azért vitáztunk, mert a rövid szóban minden fontos dolognak benne kellett lenni! Így a jelmondatból alakítottuk ki: *Tanulj, dolgozz, játssz velünk!*

Ülésezik a TADOJÁVE minisztertanácsa

— Én a pénzügyminiszter vagyok — veszi át a szót *Pazdernyik Ildikó*. — Ez azt jelenti, hogy kisoroszi táborunk önfenntartó, de jutnia kell táborfejlesztésre is! Hulladékgyűjtésből, közhasznú munkából, bazárból, és minden más ötletes, megvalósítható munkával pénzt „csinálunk". Gyorsan hozzáteszem: nem kunyerálunk a szüleinktől! *Dolgozunk érte!* Megbízatásunk egy évre szól, tehát meggondoltan, jó helyre kell tenni a pénzt, mert számon kérik — ez nagyon jó! —, de menet közben is leválthatnak. Az nagy szégyen lenne akár nekem, akár egy másik miniszter-társamnak...

Szabó István igazságügyminiszter. A Petőfi-police is hozzá tartozik. A rendfenntartók — mert ez a feladatuk — negyvenöten vannak. Amióta léteznek, az iskolában alig fordul elő rongálás, verekedés és apró-cseprő lopás.

— Munkánkban — amire nem választottak bennünket, hanem magunk jelentkeztünk — az a nagyszerű, hogy egyre kevesebb társunkat kell figyelmeztetnünk, megszólítanunk. A folyosókon állandó az ügyelet, de már alig van ránk szükség. Mindenki megszokta, hogy az iskolára vigyázni kell...

Fontos hivatalt tölt be a köztársaságban *Boros-Oláh Judit* tájékoztatási miniszter. Az eddig még nagyon újnak tűnő szerkezeti formáról, amiben annyira jól érzik magukat, ő ad szabatos és pontos felvilágosítást:

— A TADOJÁVE azért nagyszerű, mert önállóvá nevel bennünket! Amikor engedélyt kaptunk a köztársaság kikiáltására, magunk választhattuk meg szaktanácsadó tanárainkat. Apróságokra kellett csak ügyelni: ne ének szakos nevelőt kérjünk fel például a mozgásügyi miniszter mellé! Örültünk, hogy minden felkért nevelőnk vállalta a tanácsadást, megért bennünket, meglátja a köztársasági forma jó lehetőségeit.

— Hatvannégyen vagyunk miniszterek: minden rajban nyolcan. Pénzügyi, igazgatási, őrsvezető-tanácsi, tájékoztatási, művelődési-oktatásügyi, egészségügyi, mozgásügyi, és próbázási miniszter. Minden raj miniszterelnököt választott a nyolc miniszter közül, majd ők választották meg maguk közül a minisztertanács elnökét.

Selmeci Katalin

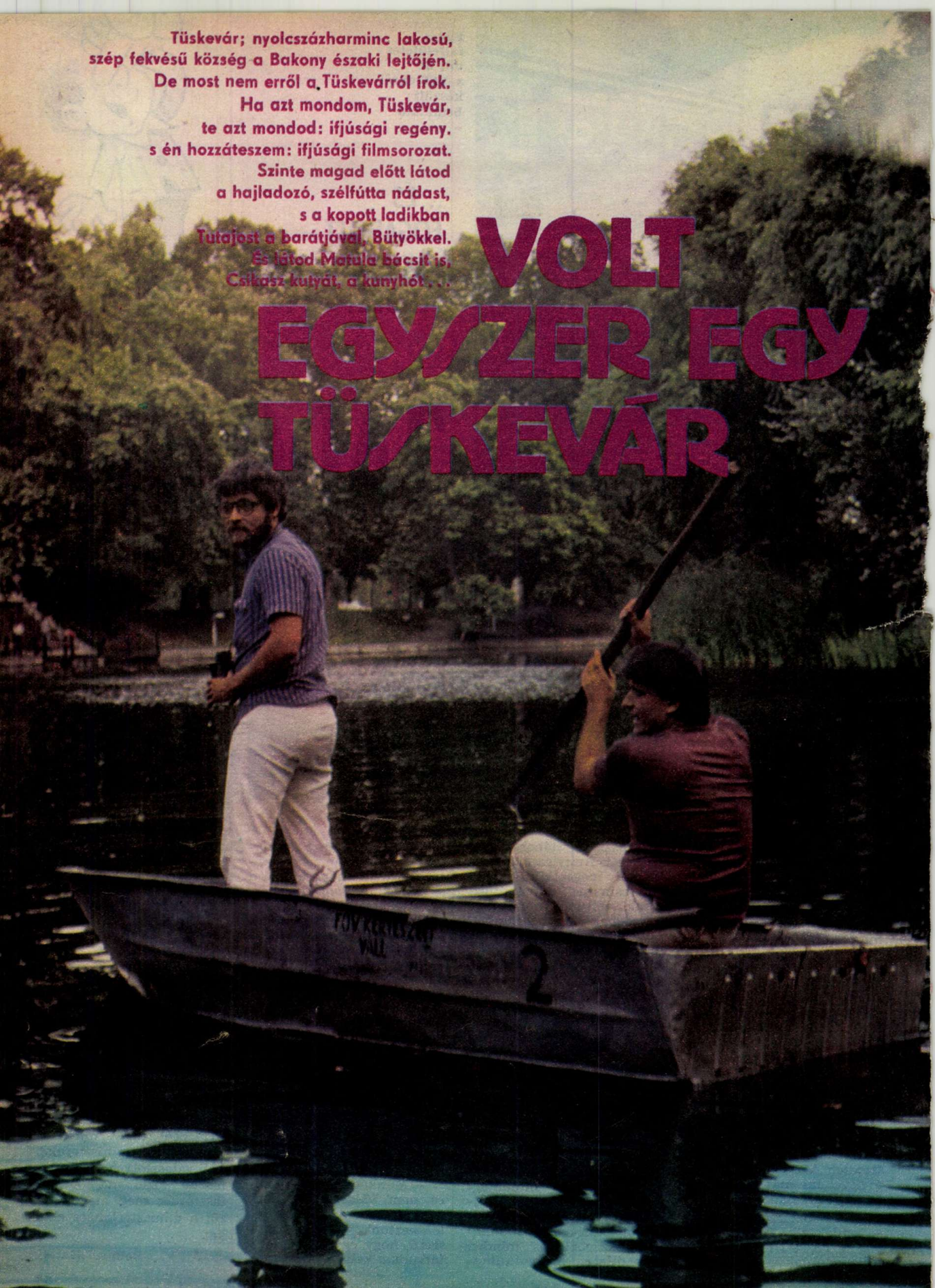

Tüskevár; nyolcszázharminc lakosú,
szép fekvésű község a Bakony északi lejtőjén.
De most nem erről a Tüskevárról írok.
Ha azt mondom, Tüskevár,
te azt mondod: ifjúsági regény.
s én hozzáteszem: ifjúsági filmsorozat.
Szinte magad előtt látod
a hajladozó, szélfútta nádast,
s a kopott ladikban
Tutajost a barátjával, Bütyökkel.
És látod Matula bácsit is,
Csikász kutyát, a kunyhót...

VOLT EGYSZER EGY TÜSKEVÁR

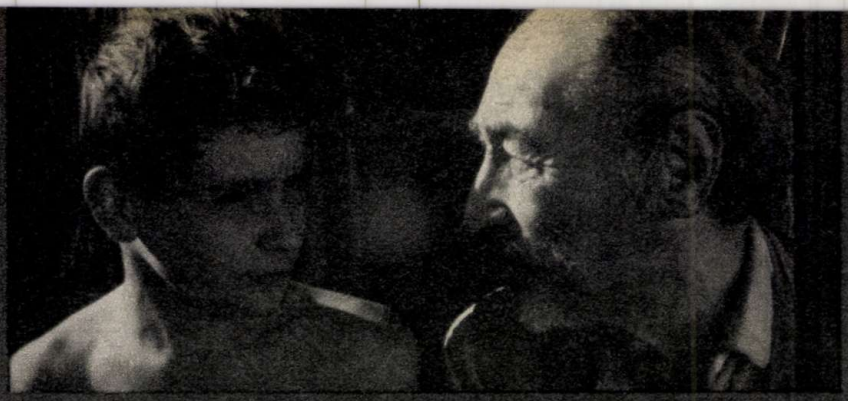

Elérzékenyülök, amikor újra nézem a két fiú kalandjait. Mi ez a varázslat, ami tizenkilenc éve bűvöletébe kerít a sokadik ismétlés után is? Talán az, hogy Bütyökkel és Tutajossal olyan könnyű azonosulni. Kalandjaik — velünk is megtörténhettek volna.

Bütyök *Barabás Tibor* volt, Tutajost *Seregi Zoltán* alakította. A két főszereplő már felnőtt; a harmincas éveiket tapossák.

Zoltánra könnyen rátaláltam. Egy pillanatra meghökkent, amikor a régi szerepéről érdeklődtem. Tibor nehezebb eset volt: őt csaknem kéthetes nyomozás után találtam meg. A rendező, *Fejér Tamás* örült a viszontlátásnak.

Azon a délutánon, a Városligeti tó partján nézelődő felnőttek és gyerekek nem tudhatták, hogy a tó közepén billegő csónak evezőse és kormányosa az egykori Bütyök és Tutajos.

— A film forgatásakor is itt tanultak evezni — mondja Fejér Tamás —, lám Tibi most is milyen jól húzza az evezőt!

A fotózás, no meg a nosztalgia kedvéért szálltak csónakba, hiszen a Tüskevár forgatása óta most találkoztak először.

Zolit nem ismertem fel. A szakálla nem illett a képbe.

— 1966-ban, a film felvételének idején tizenhárom éves voltam. Azóta láthatóan kis pocakom is kerekedett. Kinőttem a gyerekkorból. De Bütyökben, azaz Tibiben nem csalódhatsz, ő még jól őrzi a régi vonásait.

— Hosszú idő után én is most látom először a fiúkat — mondja Fejér Tamás.

— Mi történt a forgatás óta?

— Eltelt húsz év — mondja Zoli. A középiskola után tanári diplomát szereztem a debreceni egyetemen, aztán elvégeztem a színművészeti főiskola rendezői szakát. Édesapámtól szerettem meg ezt a hivatást, ő is rendező. Az évadban a Thália Színházban, a nyári szünetben a Körszínházban rendezek.

— A Tutajos volt az első és az utolsó filmszereped?

— Egy-két kisebb szerepet még játszottam, de ez már a múlté. A rendezői hivatás sok időmet elveszi, szinte állandóan a színházban dolgozom.

— Tibor, veled mi történt?

— Az én pályám eltér Zoliétól. A MOM vasöntő technikusa vagyok. Szeretem, s úgy érzem, értem is a munkámat. A Tüskevár után én is játszottam néhány kisebb szerepet, aztán felnőttem, megnősültem, van két fiam.

— Akik bizonyára tudják, hogy az édesapjuk a Bütyök...

— Hohó, de még menynyire! A legutóbbi ismétlésnél is látható büszkeséggel „viselték" a híres papát...

— Nekem a legjobban sikerült filmjeim közé tartozik a Tüskevár — veszi át a szót Fejér Tamás. — Együtt volt a stáb, vidám hangulatban vettük fel a filmet. Jól emlékszem a fiúkra is. Keszthelyen és a Duna melletti Tasson volt a szálláshelyünk. Akkor szinte mindig együtt voltak, éjszakáig tanulták a szöveget, és tudták is jól!

— Na igen, de Tass a Duna mellett van.

— Két helyszínen forgattunk: a valódi Kis-Balatonnál és a Csepel-sziget alatt. Költséges lett volna, s a madárvédelem miatt nem is lehetett az összes jelenetet a Berekben felvenni. A jellegzetes kis-balatoni tájrészek miatt három-négy napot az eredeti helyszínen forgattunk. A többit már a fővároshoz közel eső Csepel-szigeten. Ott építettük fel a kunyhót is. A nyári vihar sodró szelét egy repülőgépmotor szolgáltatta, és nyolc tűzoltófecskendőből zuhogott az eső. De ezek csak műhelyfogások. Mi, akár a Csepel-szigeten vagy a Balatonnál, csendes környezetben voltunk, igazi „vadonban" dolgoztunk.

— Milyen tréfás volt — nevet Tibi —, amikor Zolinak vadkacsát kellett lőnie! A puska eldördült és a „lelőtt kacsát" — egy fáról hajították elébe. A kacsát később jóízűen megettük.

— Sok vidám pillanat adódott — emlékezik vissza Fejér Tamás. — *Bánhidy László*, Matula bácsi, egy alkalommal sehogysem talált a szerepéhez megfelelő öltözéket. A kellékes hiába hordta össze a ruhatárat, nem felelt meg egyik sem. Arra jött egy parasztosan öltözött halász, és Laci bácsinak éppen a rajta levő szerelés tetszett meg. Szó szerint levetkőztette az arra tévedt embert. A Tüskevár közel húszéves film, mégis dacol az idővel.

— Ha ismét vetítik a filmet, megnézed?

— Meg én, bár egy kissé furcsa és idegen. Amikor először ment, akkor rögtön tudtam szembesíteni a cselekményeket önmagammal.

— Azóta már te is rendező lettél. Ha téged kérnének fel a Tüskevár újraforgatására, vállalnád-e a film rendezését?

— Boldogan!

Solti Imre

NAGY TELJESÍTMÉNYŰ SZÁMÍTÓGÉP KÉSZÍTETTE EZT AZ ÁBRÁT, AMELYEN A FÖLDI LÉGKÖR BIZONYOS JELENSÉGEIT MODELLEZTÉK

TU

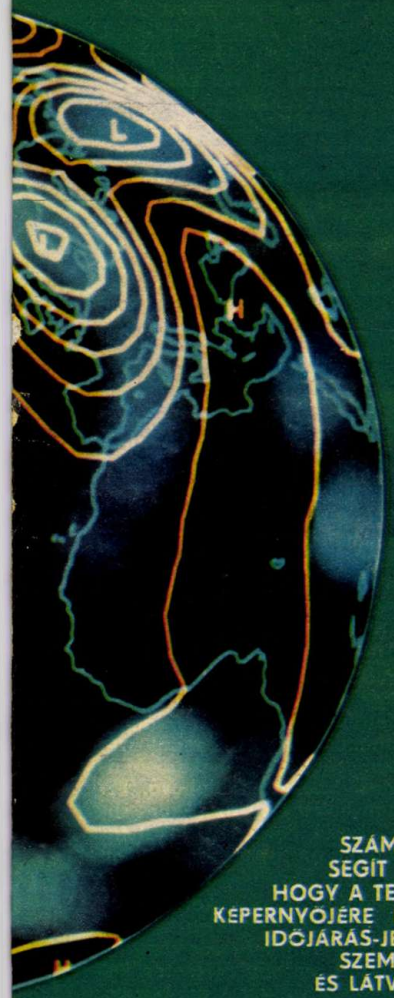

A FÖLDÜNK KÖRÜL KERINGŐ MESTERSÉGES HOLDAK EGY RÉSZE OLYAN SZONDÁT IS SZÁLLÍT A FELSZÍNÉN, AMELY A FÖLDI LÉGKÖRT VIZSGÁLJA

1950. március 22-én alakult meg Genfben a Meteorológiai Világszervezet. Létrejöttéről minden évben a Meteorológiai Világnapon emlékeznek meg

SZÁMÍTÓGÉP SEGÍT ABBAN, HOGY A TELEVÍZIÓ KÉPERNYŐJÉRE KERÜLŐ IDŐJÁRÁS-JELENTÉS SZEMLÉLETES ÉS LÁTVÁNYOS LEGYEN

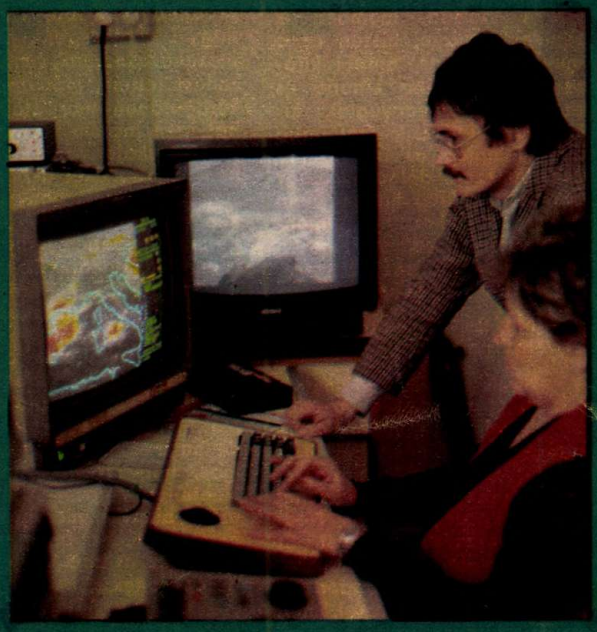

A SZÁMÍTÓGÉPEK MELLETT AZÉRT A TÉRKÉPRAJZOLÓKNAK IS JUT MUNKA A METEOROLÓGIAI INTÉZETBEN

A nyári hőségben is nagykabátban járó, télen pedig rövidnadrágban sielő meteorológus kedvelt témája a karikaturistáknak, a különféle anekdoták, viccek készítőinek. Mások inkább szidják az időjárás előrejelzőit, arra hivatkozva, hogy a régi öregek sokkal többet tudtak náluk. A tőlük ránkmaradt Sándor-József-Benedek, a fagyosszentek, Medárd vagy éppen Katalin-napi „szabályok" általában beigazolódnak, hiszen évtizedes megfigyelések eredményeit gyűjtik csokorba. Mindez azonban nem a meteorológia tudományának haszontalanságát, hanem éppen ellenkezőleg: megalapozottságát bizonyítja. Ma már ugyanis megvannak a napi megfigyelések tudományos magyarázatai is, így azokat a rigmusokat, amelyeket elődeink költöttek, napjaink szakemberei is megfogalmazhatnák. (Hogy csak egyetlen példát említsünk: Medárd napja, tehát június 8-a körül kezdődik Kelet-Európában a kora nyári monszunos esőzés. A szárazföld belseje ilyenkor jobban felmelegszik, mint a tenger, s a légnyomáskülönbség hatására a hűvösebb, csapadékosabb levegő a szárazföld felé áramlik. Ez – és nem a június 8-i eső – az oka annak, hogy júniusaink nem szűkölködnek csapadékban.)

A tudomány és a meteorológia, pontosabban az időjárás-előrejelzés, ma már elválaszthatatlanok egymástól, ám ez nem azt jelenti, hogy az időjárás alakulása nem rejt még titkokat a szakemberek előtt. A légköri folyamatokat végtelenül sok tényező kölcsönhatása alakítja ki, amelyek közül sok szinte pillanatról-pillanatra változik. S bár a modern technika eszközeinek felhasználása egyre pontosabbá teszi az előrejelzéseket, meglepetésekkel mindig számolni kell.

Hazánkban – az ország anyagi helyzetéhez mérten – felhasználják a meteorológiai megfigyelés legkorszerűbb eszközeit. Ezek

ÓS „JÓSOK"

közül a legérdekesebbek, pontosabban annak szolgáltatásával szinte minden este találkozhatunk: a TV-Híradó időjárás-jelentésében nyomon követhetjük a meteorológiai műholdak által sugárzott felvételeket. Ez, a nyugat-európai országok által felbocsátott Meteosat II. nevű mesterséges hold nagy magasságban együtt forog a Földdel, s félóránként sugároz képet az NSZK-beli Darmstadt városába. Itt a képeket egy óriási számítógép dolgozza fel, s az értelmezhetővé tett ábrákat ismét csak a műhold közvetítésével kapják meg az érdekelt országok. (Magyarország egyébként a Meteorológiai Világszervezet tagja, s ennek köszönhetően szinte jelképes összegért veheti igénybe a műhold szolgáltatásait.)

Az időjárás előrejelzése nemcsak e légi felvételek alapján történik. Az északi féltekén lévő meteorológiai állomásoktól (mintegy másfélezer helyről) naponta négyszer, a Föld egészéről pedig naponta egyszer kap információt meteorológiai szolgálatunk. A magyar meteorológiai állomások óránként küldenek adatokat a központnak, de ha valamilyen váratlan időjárási változást észlelnek, azonnal továbbítják a hírt. Nagy segítséget jelentenek azoknak a távmérő műszereknek az adatai is, amelyek egyidőben mérik a Föld nagy területei felett a fontos légköri jellemzőket: a légnyomást, a hőmérsékletet, a páratartalmat és a szélerőt.

Ilyen sokféle adatból számítják ki meteorológusaink – természetesen komputer segítségével –, hogy milyen idő is várható holnapra, holnaputánra vagy éppen a hétvégére. A meteorológusok nem győzik hangsúlyozni, hogy minél hosszabb távra szól egy előrejelzés, annál kevesebb konkrét adatot tartalmaz, annál nagyobb a tévedés valószínűsége.

S ha valaki ezek után a „halálbiztos" jugoszláv időjárás-előrejelző naptárt hozná fel ellenpéldaként, annak álljon itt a készítő (egy nyugalmazott hajóskapitány) módszere: megfigyeli a decemberi időjárást, majd kikeresi, hogy a múltban melyik év decemberében volt hasonló idő. S következő évre azt jósolja meg, amilyen év azt a múltbéli decembert követte. – ha –

KEDVES ISMERŐS:

„ZENE, EGYSZERŰ KIS ZENE"

– A fárasztó turné befejezése után jutott néhány nap a pihenésre is. Mivel töltöd el szabad idődet? – kérdeztem Végvári Ádámot, aki derűsen és készségesen válaszolt.

– A szabad időmben is zenélni szoktam, hiszen ez a munkám. Ez az, amitől kifáradok, ami néha kiborít, és ez az, ami megnyugtat, kikapcsol, felfrissít, boldoggá tesz. Jelenleg az új Ádám–Éva lemezen dolgozom egy barátommal. Azt hiszem, nem árulok el titkot, ha elmondom, hogy ezen a lemezen nemcsak előadóként szerepelek, de szerzőként is.

– Meséld el, hogyan telik el egy napod?

– Reggel hétkor kelek, elviszem a gyereket az óvodába. Nyolctól tizenkét óráig gitározok, a jónak tűnő ötleteket felveszem magnóra. Ebéd után pihenek, zenét hallgatok, persze nem Neotont, hanem egész mást. Ez nálam a feltöltődés időszaka. Négy óra után sportolni szoktam a barátaimmal, mert ez az én másik nagy hobbim, természetesen a zene után. Erre fizikailag is szükségem van, másképp nem is bírnám egy-egy turné alatt a napi 2 órai aktív mozgást. S hogy mi ez a sportolás, azt általában az évszakok határozzák meg: nyáron focizom, télen korcsolyázom, ősszel és tavasszal futni szoktam, napi 5–10 kilométert.

– Az előbb a családodat említetted. A Neoton- és „Ádám-rajongó" lányokat nagyon érdekli, hogy ki a feleséged, hogyan ismerted meg, vannak-e gyerekeid? Engem viszont érdekelne, hogy a lányaid büszkék-e híres apukájukra?

– Ildikóval, a feleségemmel a vegyipari technikumban ismerkedtem meg. Osztálytársak voltunk. Kicsit úgy történt, mint a Gimi-love című dalban. Az iskola befejezése után ő elment dolgozni, én pedig próbáltam tovább, vártam a nagy lehetőséget. Eközben összeházasodtunk, s mire igazi zenész lettem, már apa is. A kérdésedben már utaltál rá, hát igen, három leányzó boldog apukája vagyok. Eleinte nem izgatta őket a népszerűség. Elfogadták, hogy az apu lemezen énekel, rádióban hallható, tévében látható, felismerik az utcán. Ez így volt természetes. Néhány éve azonban, amióta a Neoton Família az élvonalban van, és amióta megszületett a legkisebb lányom is, többé nem hallgatják el a foglalkozásomat. Nem dicsekednek vele, de ha megkérdezik, hogy „te, igaz, hogy a te apukád a Neotonos Végvári Ádám?" – akkor büszkén mondják, hogy persze! Még a picur is élvezi, ha az oviban felőlem kérdezősködnek.

– Sok szerelmes levelet kapsz?

– Rengeteg levelet kapunk, s ebből jócskán jut nekem is. De igazi, vérbeli szerelmes levelet szerencsére keveset kapok.

– Szerencsére?!

– Igen, szerencsére! Az az igazság, hogy néha kellemetlenül érintenek a kissé erőszakos vagy indiszkrét levelek. Szerencsére kevesen kérnek „férjül", mert nem szeretek nemet mondani, márpedig én maximálisan meg vagyok elégedve a feleségemmel. Így aztán jobban szeretem a kíváncsi, kedvesen érdeklődő leveleket, vagy azokét a kisfiúkét, akik azt közlik velem, hogy én vagyok a példaképük. Akik pedig személyesen akarnak velem, velünk találkozni, azok koncert után bejöhetnek néhány percre beszélgetni az öltözőnkbe.

– Meséld el a karriered történetét.

– Édesanyám énektanárnő volt, így az éneklés sosem okozott számomra nehézséget, mindent megtanultam tőle, amire szükségem lehet. 1968-tól – a felnőttkor küszöbén – a Metropol zenekarban játszottam. Ez volt az első félprofi banda, aminek tagja lettem. Együtt tettünk ORI-vizsgát is. Addigra persze komoly tanulás állt már mögöttem, enélkül nem is kaphattam volna működési engedélyt. Turán Laci bácsi volt a korrepetitorom, tőle tanultam zeneelméletet, gitárelméletet, akkordelméletet és összhangzat-elméletet, mindezt úgy, hogy nem tudott gitározni. Erre mondom, hogy zseni. Annyira ismerte a gitárt elméletben, hogy nem volt szüksége rá a gyakorlatban. A Metropol után a Volánnál voltam, amíg szó szerint szét nem szedték a zenekart. Mindenki beolvadt valahová. Ezután hívott Kati az akkor „sülő" Kerek Perechez. Sokat tanultam ott is, hiszen ez volt az első együttes, amely már külföldön is sikereket aratott. 1979 végén, mikorra a boltokba került a Titanic című lemezünk, én már a Neoton Famíliában voltam, s azt hiszem, hogy az eddig együtt töltött 6 év igazán sikeresnek és eredményesnek mondható.

– Végül az utolsó kérdés. Ha jönne egy tündér, aki teljesítené három kívánságodat, mit kérnél tőle?

– Először is le kell szögeznem, hogy rengeteget kell dolgozni addig, amíg a tündér megérkezik, s ahhoz is, hogy csak egy ici-pici álmom is valóra váljék. Ezért olyasmiket kérnék ettől a tündértől, amihez egy kis csoda is kell, mivel azt hiszem, szinte elérhetetlen mind a három: az első kívánságom természetesen az, hogy a Família Nyugat-Európában is ugyanolyan sztár legyen, mint például Japánban. S ha lehet, ennek a sikernek legyen némi köze azokhoz az új Ádám–Éva lemezen található dalokhoz, amit én írok. A második óhajom jóval szerényebb (?!) és egyszerűbb is, feltéve, hogy a tündérnek van 70 000 dollárja. Ugyanis ennyibe kerül az a gitár-szintetizátor, amiről álmodozom mostanában. A harmadik kívánságom pedig egy újabb Yamaha Grand Prix, de mivel előadói kategóriában egyszer már elvittük a nagydíjat, így szerzőként szeretném megnyerni.

PRUCKNER CSILLA

Nem igaz, hogy ez hibás áru.
Mindössze arra figyelmeztet, hogy az ízmok
megfelelő méretű gyarapítását
nem lehet elég korán elkezdeni!

Ismerős termék a papírboltokból
az újfajta rajzszeg, amelyik
a puha fába sem megy bele,
ezzel szemben (mivel a nyomás
hatására átszakad a vékonyka feje),
a hüvelykujjunkba annál inkább.
Jó hír, hogy forgalmazását már megszüntették

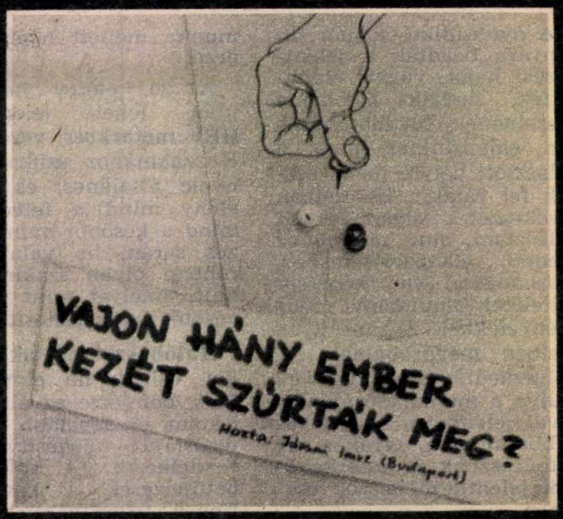

Néhány esztendeje fiatal iparművészek hökkentették meg
az Iparművészeti Múzeum kiállításán a látogatókat.
Komoly munkáik mellett közszemlére bocsátották
azokat a tárgykarikatúrákat,
amelyeket bolondos-játékos kedvükben készítettek.
Csakhogy az ott látott, villanyfúróra szerelt mókuskereket,
vagy a fémből (!) készült kockacukor mellé helyezett
cukorból készült olvadó kiskanalat senki sem vette komolyan.
Ezzel szemben a Gödöllői Művelődési Központban
ismét megrendezett
Lehetetlen Tárgyaink '86 című bemutatón
minden csacsiságot
nagyon is komolyan kell venni.
Mert bizony az egyszeri mosás után
triplájára nyúlt pizsamát, a lukas kiskanalat,
az önálló életet élő flakont
nem tréfából gyártották.
Mindezek a kereskedelmi forgalomban kaphatók
– valamennyiünk bosszantására.
Íme egy csokorravaló kezdő vásárlóknak
és (arra) haladóknak.
Hogy hol, az sajnos
a legtöbb esetben kideríthetetlen. Pedig érdekes lett volna
a felemás zokni gyártóit megkérdezni,
hogy vajonők is hasonlót hordanak-e . . .
vagy ők miképpen préselik át
gyermekük fejét a szűk nyakkivágáson . . .

EMEKMŰVEK

SZAKMÁK KITÉRŐKKEL

A nyolcadikosok már bizonyára beadták a jelentkezési lapot, vagyis eldöntötték, melyik iskolában szeretnének továbbtanulni. Ám előfordulhat, hogy a választott helyre nem veszneк fel valakit. Ez esetben igyekezzetek olyan iskolát választani, ami hasonló az eredeti elképzelésetekhez, összhangban van képességeitekkel, tanulmányi eredményetekkel. Sokan, ilyen esetben megpróbálnak elhelyezkedni, majd egy év múlva a munkaadó ajánlásával jelentkeznek újra továbbtanulásra. Gyakori ez a fodrásznak és kereskedőnek jelentkező lányok esetében.

Vannak olyan pályák, melyek hosszabb tanulás vagy munka után érhetőek el, esetleg kerülőutakon valósíthatók meg, mert a szakma érettségihez, felsőfokú végzettséghez vagy korhatárhoz kötött.

Sorozatunkban már írtunk olyan szakmákról, amelyeket érettségi után lehet megtanulni. Ilyenek még a fényképész, a könyvesbolti eladó, a látszerész, az optikai és fotócikk eladó és például az egyes nyomdaipari szakmák: nyomdai montőr, retusőr, fényképész stb.

FIGYELEM! KORHATÁR!

A korhatárhoz kötött pályák közé tartozik a járművezetés.

Csak a 18. életév betöltése után lehet valaki **villamoskocsivezető.** A felvételnél — a megfelelő egészségi állapoton kívül követelmény az általános iskolai végzettség. Előny, ha van közúti villamosjármű-szerelő szakmunkás-bizonyítvány. Körülbelül két hónap alatt lehet elvégezni a tanfolyamot, melyet a fővárosban a BKV, illetve vidéken a városi közlekedési vállalatok szerveznek.

Ugyancsak a 18. év betöltése szükséges ahhoz, hogy valaki a **metrónál legyen kocsivezető.** Elsősorban érettségizett fiatalok számíthatnak felvételre. A szükséges tanfolyamot munka mellett lehet elvégezni.

A 20. életév betöltése után lehet jelentkezni **HÉV motorkocsi-vezetőnek.** E szakmához szükséges a nyolc általános, és itt is előny mind a felvételnél, mind a későbbi munkavégzés során, ha valaki korábban olyan szakmát tanult, amelyet mint járművezető tud hasznosítani.

Autóbuszvezető akkor lehet valaki, ha elmúlt 21 éves, befejezte az általános iskolát és legalább B kategóriájú jogosítvánnyal rendelkezik. (A különböző betűjelzések a következő típusú jogosítványokat jelölik: A — motorvezetői, B — személygépkocsivezetői, C — teherautóvezetői, D — autóbuszvezetői, E — egyéb járművek: vontató, munkagépek stb.) Nos, azokat a fiatalokat, akik autóbuszvezetők szeretnének lenni, és B kategóriájú jogosítvánnyal rendelkeznek, hat hónap alatt képzik ki autóbuszvezetőnek. Illetve akinek B és C kategóriájú jogosítványa is van, azok két hónap alatt végezhetik el a közlekedési vállalatok által szervezett tanfolyamot.

AKI KAMIONRA VÁGYIK

Sok fiú álma: **kamionsofőr** szeretne lenni! Ma már számos vállalatnak van ilyen típusú járműve. Ez a pálya valóban változatos, kalandos, ám nem tartozik a könnyű szakmák közé. Szellemileg és fizikailag is komoly erőfeszítést igényel, és a cél eléréséig hosszú út vezet.

Hogyan lehet valaki a Hungarocamion Vállalat gépkocsivezetője?

Csak azok jelentkezését várják, akik már betöltötték 24. évüket, de még nincsenek 40 évesek. Követelmény a letöltött sorkatonai szolgálat, autószerelő, karosszérialakatos vagy autóvillamossági-szerelő szakmunkás-bizonyítvány; A, B, C, D, E kategóriájú jogosítvány és egyéves vezetői gyakorlat. Előnyt jelent a felvételnél az érettségi és a nyelvtudás. Fontos még a feddhetetlen előélet, az útlevélképesség. Aki mindezeknek eleget tesz, részt kell vennie a speciális felvételi vizsgán, ahol pszichológiai teszteket és reakcióidőt vizsgáló feladatokat kell megoldani. No és szükséges az általános orvosi vizsgálat is. A következő fordulóban személyes beszélgetésre kerül sor, melyen felmérik a jelentkezők politikai tájékozottságát, és a KRESZ-kérdésekben való jártasságát. Ha a jelentkező megfelelt és felveszik a vállalathoz, meghatározatlan időre (1—3 év) a vállalat műhelyében kell a szakmájának megfelelő munkakörben dolgoznia. Végül sor kerül a kéthónapos úgynevezett „kamion-egyetem" elvégzésére. Ezen a házi tanfolyamon elsajátítják a nemzetközi KRESZ-ismereteket, a vámrendelkezéseket, a fuvarozási-rakodási tudnivalókat, valamint az időjárásnak és útviszonyoknak megfelelő felkészülési módokat. Majd a sikeresen vizsgázó másodmagával végre elindulhat első kamionútjára.

Dr. Puskásné Pancsovay Katalin,
a Pest Megyei Pedagógiai Intézet pályaválasztási csoportjának munkatársa

STOPPP! sorozatunknak ez az utolsó, befejező része. Reméljük, sok diáknak nyújtottunk segítséget pályaválasztásához.

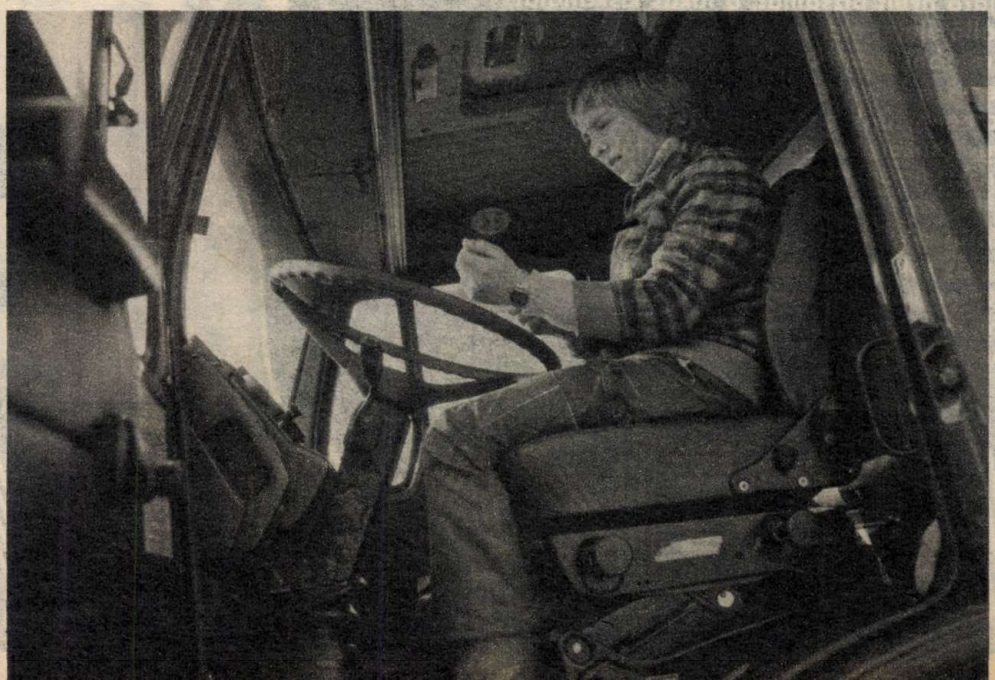

KAPÁS!...

Végre elolvadt a jég, szabaddá vált a víztükör, s a napsugár is olykor kellemesen melegít. Nem csupán a horgász hátát, de a partszéli vizeket is, s ez már jelent valamit. A sekély parti vizek, ha lassan is, de felmelegednek, s a hosszú téli pihenő után leghamarabb mozduló halak idemerészkednek. A melegebb vizben hamarabb mozdul az élet, előbb jut itt finom falathoz az éhes. Legelőször a bodorka, a piros szárnyú, a süger indul zsákmányszerző útjára.

A horgász először ezekre veti be a horgát. Kellemes, jó szórakozást ígér a fogásuk. A süger általában 5—20 dekás, 12—15 centis, jó étvágyú hal. Leginkább gilisztákra, kishalra, halszeletre kap, s ha későn vágunk be, úgy elnyeli a horgot, hogy egykönnyen nem lehet kiszedni. Mártogató módszerrel, vagy apró villantóval pergetve, de leginkább úszós szerelékkel érdemes rá horgászni. (Gyermekeknek csak az utóbbi engedélyezett.)

Ugyancsak úszós szerelék ajánlható — könnyű úszóval, 15—20-as zsinórral, teleszkópbottal, pici, 12—14-es horoggal — a bodorka és a piros szárnyú keszeg horgászatához. Mindkét keszegféle nádfalak előtt, a vízinövényzet szélén jár, de a vörös szárnyú nemcsak a fenéken, hanem vízközt, olykor a felszínhez közel is fogható. Egyik sem nő igazán nagyra, a félkilós példány már kapitálisnak számít. Étkezési igényük hasonló, ezért csalinak gilisztát, apró szemű mirelit kukoricát, vagy valamilyen gyurmafélét ajánlunk. A legegyszerűbb az összenyomkodott kenyérbél.

Mindhárom koratavaszi hal — ha horogra akad — paprikás lisztben, kisütve igen jó csemege.

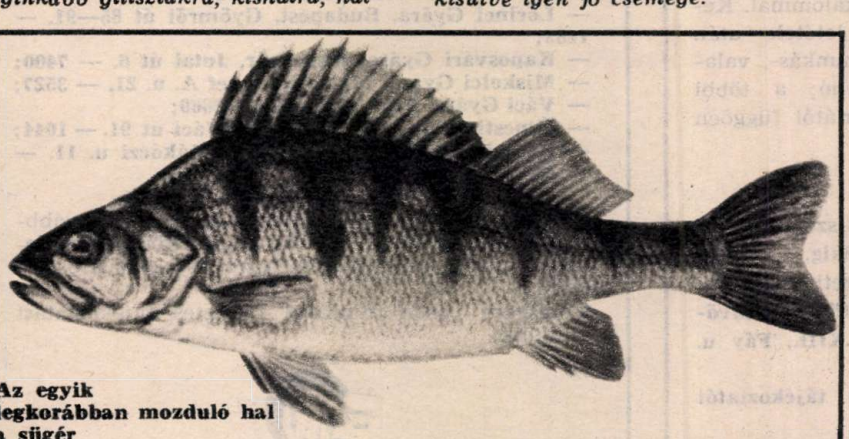

Az egyik legkorábban mozduló hal a süger

JÓ ÉTVÁGYAT!

A TOJÁSRÁNTOTTA készítéséhez kell egy füles vagy nyeles serpenyő, egy mélytányér, egy pohár meg egy villa. Ha teflon serpenyőt használsz, akkor egy fakanál is.

Hozzávalók egy személyre: 2 tojás, 1 kiskanál olaj vagy egy kisebb dió nagyságú vajdarab, csipetnyi só.

A tojásokat üsd bele egy pohárba, majd öntsd át egy mélytányérba.

A mélytányérban a tojásokat sózd meg, és villával verd jól fel.

A serpenyőt tedd a tűzre és melegítsd meg benne az olajat vagy a vajat. Ne csináld nagy lángon, mert a vaj megég.

Néhány másodperc múlva öntsd bele a felvert tojásokat.

Néhányszor keverd meg, de szebb, étvágygerjesztőbb lesz a rántotta, ha nem kevered, hanem széleit a villával a közepe felé húzogatod. Vigyázz, teflon serpenyőhöz csak fakanalat használj, hogy ne karcold össze a bevonatot!

A rántotta akkor jó, ha nem sült túl keményre, hanem kissé lágy, rezgős maradt. A rántottát sok mindennel készítheted: apróra vágott szalonnával, hagymával, kolbásszal, zöldpaprikával, párizsival, sonkával. Először azonban ezeket kell megsütnöd az olajon, és csak azután öntsd rá a felvert tojásokat. A szalonnás rántottához nem kell olaj, a sütéshez elég az a zsír, ami a szalonnából kiolvadt.

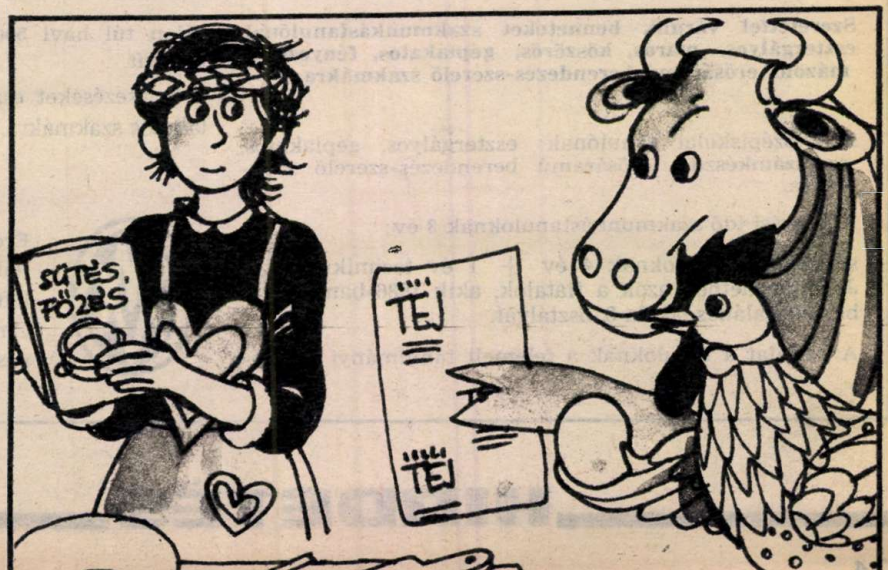

Szabadidő

A TEJBEGRÍZ készítéséhez kell egy tejeslábas, egy hosszú nyelű kanál, vagy egy olyan fakanál, amit zsíros, fűszeres ételek készítéséhez nem használunk.

Hozzávalók egy személyre: 2,5 dl tej, 2 púpozott evőkanál búzadara (gríz), 1 púpozott evőkanál kristálycukor, a tetejére kakaó, őrölt fahéj, reszelt csokoládé vagy málnaszörp.

A tejet öntsd a lábasba és tedd a tűzre. Kis lángon kezdd el melegíteni.

A cukrot szórd bele és várd meg, amíg a tej felforr.

A tejet állandóan, gyorsan keverve vékony sugárban szórd bele a darát. 6—7 percig hagyd a tűzön. Ezalatt a dara megfő, a tej besűrűsödik. A keverést egy pillanatra se hagyd abba, mert az egész odaég és kozmás ízű lesz.

A tányérba kiszedett tejbedara tetejét szépen simítsd el és szórd meg kakaóval, őrölt fahéjjal, reszelt csokoládéval vagy önts rá málnaszörpöt.

A félig kihűlt tejbedarába egy-két tojássárgáját is keverhetsz. (Vigyázz, a dara sose legyen forró, mert a tojás megfő benne.) Ez a változat akkor finom, ha egy zacskó vaníliás cukrot is keversz bele, a tetejét pedig megmosott és meleg vízben 5—10 percig áztatott mazsolaszemekkel díszíted.

Pákozdi Judit

Az 1986/87-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; — 200 Ft kiemelt szakmapótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől—csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon. PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak 3 év szorgalom, és jövedelmed havonta 3500—6500 Ft lehet!

Az 1986 szeptemberében induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését — budapesti és vidéki gyáregységeinkbe — fonalgyártó szakmára. Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

— Kollégiumi, leányotthoni elhelyezés: kb. 150 Ft;
— ingyen tanszereket, munkaruhát, iskolaköpenyt biztosítunk;
— 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta (évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően) 250—1100 Ft tanulmányi ösztöndíj; plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és (tanulmányi eredménytől függően) 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT
— Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. — 1183;
— Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. — 7400;
— Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. — 3527;
— Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. — 2660;
— Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. — 1044;
— Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi u. 11. — 6430.

„Fonalgyártó szakma" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk!

FIATALOK! JELENTKEZZETEK SZAKMUNKÁSTANULÓNAK A CSEPEL MŰVEK SZERSZÁMGÉPGYÁRBA! BIZTOS JÖVŐ – BIZTOS MEGÉLHETÉS!

Szeretettel várunk benneteket szakmunkástanulónak esztergályos, marós, köszörős, géplakatos, fényező és mázoló, erősáramú berendezés-szerelő szakmákra;

szakközépiskolai tanulónak: esztergályos, géplakatos, szerszámkészítő, erősáramú berendezés-szerelő szakmákra.

A képzési idő szakmunkástanulóknak 3 év;

szakközépiskolásoknak 4 év + 1 év technikusképző. Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik 1986-ban fejezik be az általános iskola 8. osztályát.

A vállalat a tanulóknak a felemelt tanulmányi ösztöndíjon túl havi 500—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat is biztosít.

Jelentkezéseket esztergályos, marós, köszörűs és géplakatos szakmákra IX. 1-ig elfogadunk.

Érdeklődni lehet a tanulmányi csoportnál a 131-860 vagy 135-880/36-69-es telefonon vagy levélben.

Címünk: CSM Szerszámgépgyár Budapest, Pf. 91. — 1751.

HIRDETÉS

Az EGIS GYÓGYSZERGYAR -ban dolgozni nem csupán szép hivatás, hanem mindenkor anyagi biztonság és egzisztencia.

Fiúk! Lányok! Vár benneteket az EGIS GYÓGYSZERGYAR! Gyertek hozzánk szakmát tanulni!

A vegyianyaggyártó és általános vegyész tanulóink képzése az idén átadásra kerülő korszerű, új tanüzem-tanlabor komplexumban történik.

Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:

vegyianyaggyártó, hegesztő, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, esztergályos, géplakatos, bádogos, vegyigépszerelő, vas- és fémszerkezet-lakatos, épületvillamossági szerelő, műszergyártó és karbantartó (csak Budapesten lakók jelentkezhetnek), elektroműszerész, bútorasztalos, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló, kőműves, magasépítőipari ács-állványozó.

A képzési idő 3 év. Kollégiumot biztosítunk.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek a következő szakmában: általános vegyész.

A képzési idő 4 év. Kollégiumot biztosítunk.

Az általános vegyész szakmában — tanulmányi eredménytől függően — lehetőség van a technikusi képesítés megszerzésére.

Juttatások a tanulmányi idő alatt: — tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj; — átlag 500 Ft társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés, a tanulmányi eredménytől függően; — jutalomlehetőség; szociális juttatások (segély, ebéd, munkaruha stb.); — üdülési és kulturális lehetőségek.

Támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelvi, szakmai tanfolyamokon.

Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A továbbtanulással kapcsolatban további részletes tájékoztatást az EGIS GYÓGYSZERGYAR oktatási osztálya ad.

CÍMÜNK: EGIS GYÓGYSZERGYAR
Budapest X., Keresztúri út 30/38.
Levélcím: Budapest, Pf.: 100. — 1475. Telefon: 836-702
Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon.
Ne feledjétek, vár az EGIS!

Fiúk jelentkezését várjuk az Újpesti Gyapjúszövőgyárba az 1986. szeptember 1-én induló tanévre géplakatos, esztergályos, csőszerelő, villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felvételi követelmény: a 14. életév betöltése, általános iskolai végzettség.

Tanulmányi idő 3 év.

Az I. osztály első félévében a tanulmányi ösztöndíj egységesen 170 Ft. A második félévtől a tanulmányi eredménytől és az osztálytól függően 50—900 Ft. Társadalmi ösztöndíj havonta 800 Ft. Tanulmányi pótlék a tanulmányi eredménytől függően 80—400 Ft. Jövedelempótlék havonta: 240 Ft.

A III. osztályban 100 százalékos teljesítménybérben való foglalkoztatás: 1000—1200 Ft.

Tanulóink részére ingyenes kollégiumi elhelyezést, étkezést és munkaruhát biztosítunk.

Havonta egyszer hazautazási költséget térítünk.

A tanulók a teljes ellátásért napi 4 Ft-ot fizetnek.

A szakmunkásvizsga megszerzését követően továbbtanulási lehetőséget és modern szállónkon elhelyezést biztosítunk.

Jelentkezni lehet:
Újpesti Gyapjúszövőgyár, személyzeti osztály, Budapest, Berni u. 1. — 1045

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1986/87-es tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textil-gépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.

TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV. FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688

Zsákbamacska

A KÉPZŐMŰVÉSZETI KIADÓ A VÁSÁRLÓK IGÉNYEIT FIGYELEMBE VÉVE FEJLESZTI MINTABOLT-HÁLÓZATÁT. A BUDAPESTI, A SZEGEDI ÉS A KŐSZEGI BOLTOK UTÁN A REJTVÉNYBEN SZEREPLŐ VÁROSBAN NYÍLT ÚJ MINTABOLT.

AZOK KÖZÖTT, AKIK A VÁROS NEVÉT MÁRCIUS 27-IG KÉPES LEVELEZŐLAPON ELKÜLDIK A POSZTERHÁZ CÍMÉRE (BUDAPEST, BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 62.; LEVÉLCÍM: PF. 91. – 1725), 20 DARAB ZSÁKBAMACSKA AJÁNDÉKCSOMAGOT SORSOLUNK KI.

A NYERTESEK NÉVSORÁT LAPUNK 14. SZÁMÁBAN KÖZÖLJÜK.

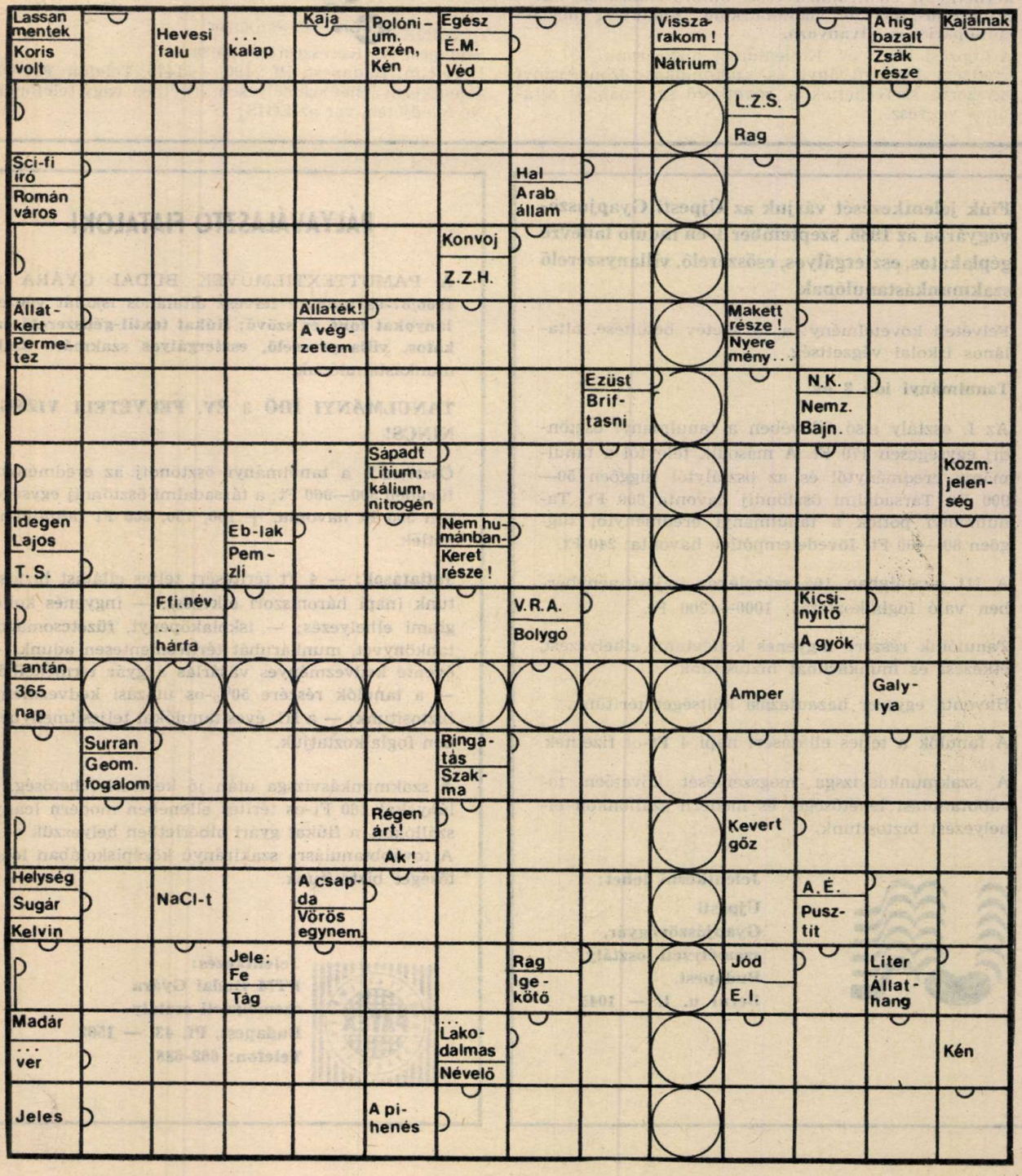

Jelentkezzetek

PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőbaltát és a papiruszt használták.

A legidőállóbb a PAPÍR.

Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag sem pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.

FATALOK! Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- és PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.

Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

A képzési idő 3 év.

Az elméleti oktatás helye: 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Budapest, XXI., Csepel, Bajáki Ferenc u. 27.). A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft);
— tanulmányi pótlék (10—15%) és tanulmányi ösztöndíj az 1/1985. MM. sz. rendelet szerint (50—900 Ft);
— térítésmentes ebéd;
— teljes tanfelszerelés és munkaruha;
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha;
— kollégiumi elhelyezés;
— ingyenes kirándulásokat szervezünk;
— ingyenes üdülés;
— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér;
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;
— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében;
— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.

Cím: Budapest, XXI., Duna u. 42. — 1751.
Telefon: 279-620/301, 535 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

MÉG LEHET JELENTKEZNI!

A 8. osztályt végző tanulók pályaválasztásához a Budapesti Közlekedési Vállalat felajánlja segítségét és várja a fiatalok jelentkezését az alábbi szakmákra:
közúti villamosjármű-szerelő, vasúti járműszerelő, esztergályos, anyagmozgatógép-szerelő, épületvillamossági szerelő, géplakatos, kőműves, villamosgép-szerelő, erősáramú berendezésszerelő, villamoshálózat-szerelő, épületasztalos.
A felsorolt szakmákra vidéki fiatalok is jelentkezhetnek.

Gyakorlati képzés: jól felszerelt vállalati tanműhelyekben, szakoktatók irányításával.

Kedvezmények, juttatások:
– tanulmányi ösztöndíj 600–1350 Ft;
– ingyenes utazási igazolvány a BKV menetrend szerinti járataira;
– napi 4 Ft-ért ebéd;
– munkaruha;
– társadalmi ösztöndíj-szerződés esetén vidékiek részére kollégiumi térítés 150 Ft/hó;
– sportolási, üdülési, szórakozási lehetőség bő választéka.

Jelentkezni személyesen vagy levélben lehet. Ebben az esetben az ADATLAP-ot a következő címre kérjük elküldeni: BKV Oktatási Központ, Budapest X., Fehér út 1/c – 1980 (Örs vezér tere).
Megközelíthető a Kelet-Nyugat (2-es) Metróval; 13-as vagy 62-es villamossal; HÉV-vel; 32, 44, 45, 46, 61, 62, 76, 77, 85, 100, 144-es autóbusszal.

ADATLAP

Név: .....
Szül. hely: .....év: .....
hó: ..... nap: .....
Lakcím (ir. szám): .....
Anyja lánykori neve: .....
Választott szakma (elsősorban): .....
(másodsorban): .....

.....
szülő aláírása

BOGÁNCS

Fekete István regényéből
írta: Cs. Horváth Tibor.
Rajz: Dargay Attila

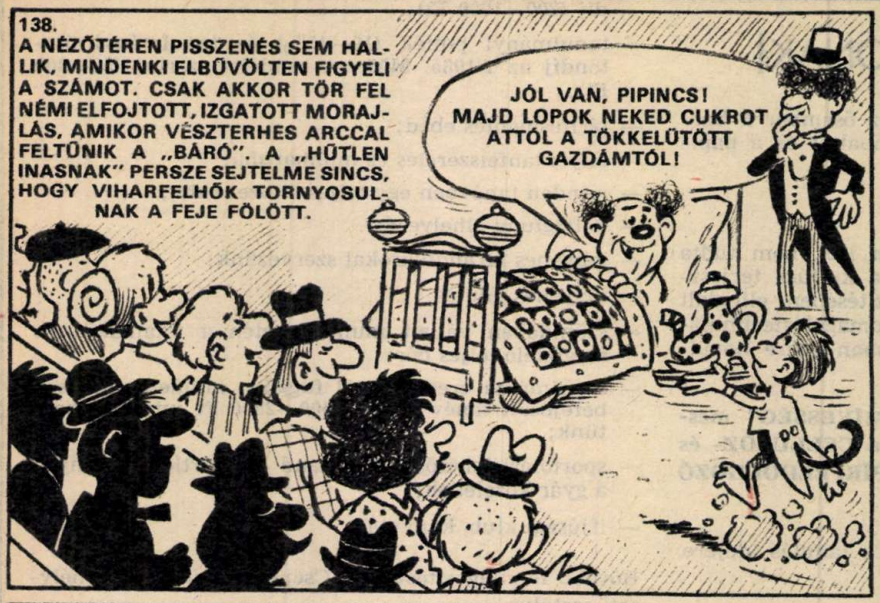

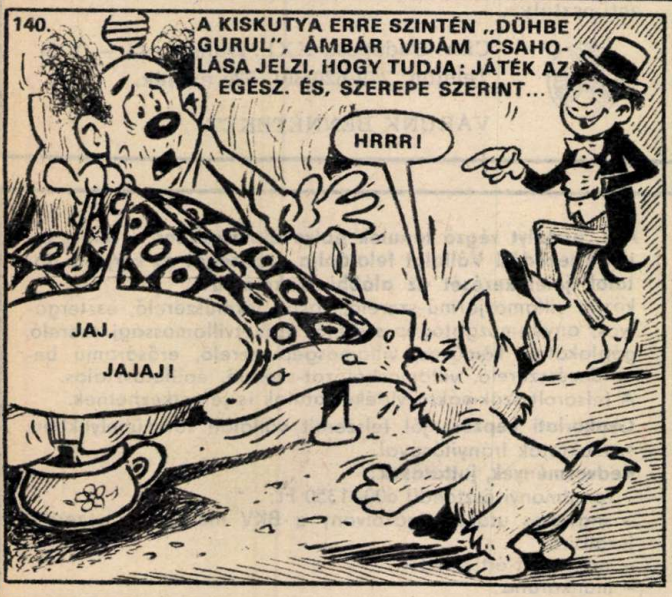

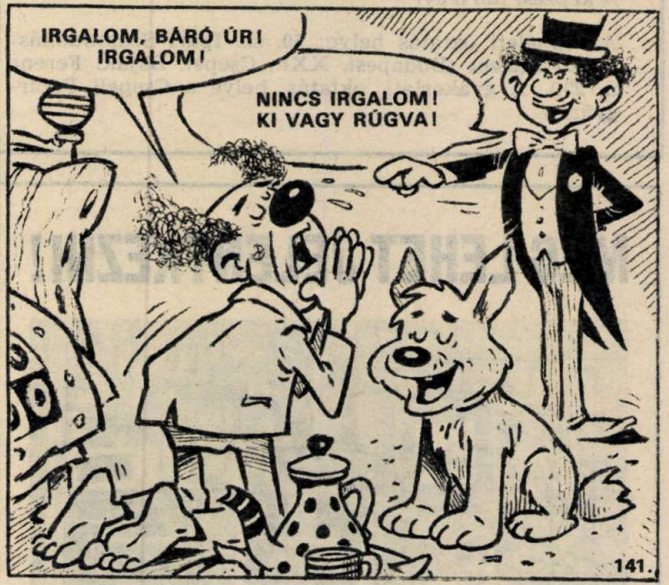

FIGYELEM! ÁPRILISBAN NAGYSZABÁSÚ PÁLYÁZATOT HIRDETÜNK FEKETE ISTVÁN MŰVEI ALAPJÁN. RENDKÍVÜLI JUTALMAK!

19-20

145.
FELHARSAN A GÁTJAVESZTETT NEVETÉS ÉS TAPS. A KÖZÖNSÉG TOMBOL, KIÁLTOZVA, UJJONGVA ÜNNEPLI A SZEREPLŐKET.

HOGY VOLT!

HOGY VOLT!

146.
BOGÁNCS BEÉRKEZETT. SZTÁR LETT. EZ AZONBAN NEM TESZI ELBIZAKODOTTÁ. MÉG AZ SEM, HOGY MINDENKI KEDVENCE LETT A CIRKUSZBAN. KIVÉVE PERSZE DZSINNT, MERT Ő LEGSZÍVESEBBEN SZÉTTÉPNÉ, ÉS VELE EGYÜTT MINDENKIT. DE HÁT NEKI ILYEN A TERMÉSZETE; MINDIG VÉRRE SZOMJAZIK.

147.
A KISKUTYA ÚJ BARÁTAINAK EGYIKE BUBI. VELE CSAK EGY BAJ VAN: RETTENTŐ LUSTA, LEHETETLEN RÁVENNI, HOGY JÁTSSZON. BOGÁNCS EZT SEMMIKÉPPEN NEM HAJLANDÓ TUDOMÁSUL VENNI.

MEGHARAPLAK! HRRR!

148.
ÉS VAD IRAMBAN KERÜLGETNI KEZDI A PÓNIT.

NEM TUDOM, MIRE VALÓ EZ A VAD ROHANÁS, DE HA NEKED JÓLESIK...!

149.
AZ ÉJSZAKÁKAT BOGÁNCS ŐRKÖDÉSSEL TÖLTI. ŐSI ÖSZTÖN EZ NÁLA. SENKI IDEGEN A KOCSIK KÖZÉ NEM MEHET, MERT A LEGKISEBB SZOKATLAN ZAJRA AZONNAL ÉKTELEN LÁRMÁT CSAP, MINTHA MA IS BIRKÁKAT ŐRIZNE, MINT MINDEN ELŐDJE, ÉS NEM MEDVÉT, MAJMOT, OROSZLÁNT.

HETEKKEL KÉSŐBB, EGY REGGEL...

BOGÁNCS! BOGÁNCS! KISKUTYÁM, HOL VAGY?!

150.

MI TÖRTÉNT?

BOGÁNCS ELVESZETT!

151.

NE RÉMÜLDÖZZ, DODÓ! ELKÓDORGOTT VALAHOVÁ, MAJD VISSZAJÖN!

AZ LEHETETLEN! BOGÁNCS NEM AFFÉLE KUTYA, HOGY CSAK ÚGY ELKÓDOROGJON! ELLOPTÁK! ÉN MONDOM, EL!OPTÁK!

...ÉS FÁJDALOM, EZÚTTAL FEJÉN TALÁLTA A SZÖGET.

(FOLYTATJUK)

Híresek az atléták óvatosságukról. Minden verseny előtt alaposan bemelegítenek, vigyáznak az izmaikra, vigyáznak az ízületeikre. Ebből az óvatosságból most alig látszik valami. Pedig már csak tizenöt perc, s kezdődik a III. Pajtás-Béke fedettpályás atletikai négytusa verseny.

— Ebben a melegben

Szilva Katalin a léc fölött. A borsodi lány csapatban és egyéniben is aranyérmet szerzett

A fedettpályás atlétika is teremsport. Jellegzetesen az, noha nem kellenek hozzá más képességek, mint a „rendes" atlétikához.

Csakhogy itt kisebb helyen,
összezártan történik minden.
Töményebb élményt adhat a nézőnek, az eredményeket pedig szinte laboratóriumivá teszi . . .

A HÉT SPORTÁGA:
FEDETTPÁLYÁS ATLÉTIKA

TEREM NÉGYTUSA

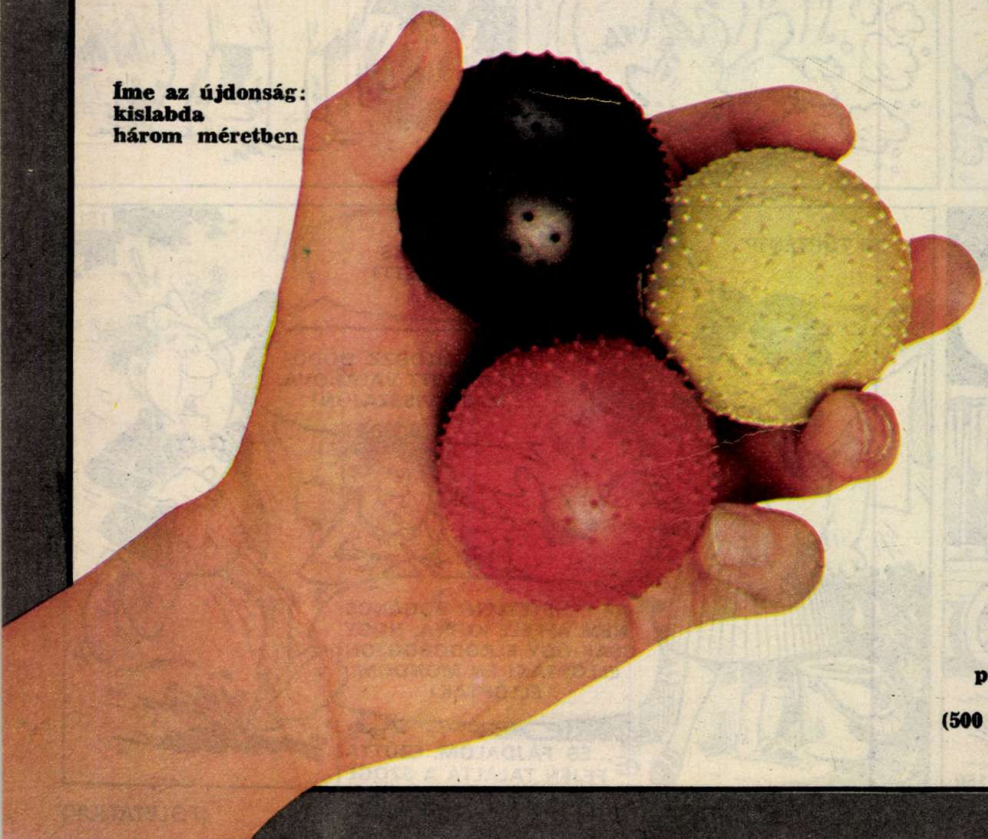

Íme az újdonság: kislabda három méretben

Még **pár méter a cél . . . (500 méteres síkfutás)**

elég ennyi is — mondogatják egymás között az ifjú sportolók, és a Dunaújvárosi Kohász SE hosszú csarnokának bepárásodott ablakaira mutatnak.

Alaposan „bedurrantott" a létesítmény gondnoka, szinte semmit sem érzünk a február hidegéből. A bemelegítés most nem az izmok védelmét szolgálja, átmozgat, felkészít a versenyre.

VÁGTA A GUMIN

Indul a hatvanméteres síkfutás. A lábakon szöges cipő, a mezőny ízlelgeti a talajt. A talajt, amely nem salak, nem tartán, gumi. Néhány lépés, próba után kiderül, lehet ezen is futni. Sőt, van olyan rugalmas, mint a Népstadion pályája. Aligha a rugalmas gumifelület az oka, hogy a hatvan méter startját többször is vissza kell lőni. Mindenki ideges, elvégre az ország legjobb úttörő-atlétái állnak rajthoz ezen a versenyen. Izgatott a pásztói *Rozbora Katalin* is, bár a vágtáján egyáltalán nem látszik. Végig vezeti a mezőnyt, mikor célba ér 7,7 másodpercet mutat a stopper.

— Arra gondoltam, nehogy elvétsek egyetlen lépést, mert akkor mindennek vége — meséli Kati a célban, nagyot szusszanva minden szó után. — Az eredmény egyéni csúcsom, még sohasem futottam ilyen jól. Ez a leghitelesebb is, nem segíthetett, nem is akadályozhatott a szél. És ez az a hőmérséklet, amelyben a legjobban dolgoznak az izmok.

Amikor megtudja, hogy 7,7 másodpercet nem futott egyetlen úttörő sem, csak annyit mond:

— Pályacsúcs?! — és szélesen elmosolyodik.

A magasugrás mindig nagy attrakció. Ahogy centiméterenként följebb és följebb kerül a léc, úgy potytyannak ki az emberek. Szűkül a mezőny, alakul az atlétikai „csemege", három-négy versenyző viadala az ugrás, pályánként. Négy ugródomb van. A leghosszabb a fiúk versenye, ott is az első dombon történnek a legérdekesebb dolgok. Például az, hogy *Elek Zoli* már majdnem kiesik. Úgy tűnik, nem bírja tovább idegekkel, mert az ugrás nemcsak az izmok, az idegek munkája is. Első kísérleténél csúnyán leveri a 170 centire helyezett lécet. A rossz mozdulat az összpontosítás hiányát érzékelteti. Kiesik — gondoljuk magunkban.

— Ideges és szétszórt voltam — magyaráz a Marcaliból jött fiú már a 172 centiméteres egyéni csúcs megugrása után —, de a következő kísérletre, meg a 172-re sikerült összeszednem magam. Eddig 161 centi volt a csúcsom... Már régóta mondják nekem, hogy specializáljam magam a „magasra". Ez a verseny végre engem is meggyőzött.

GYULA BÁCSI LABDÁI

Kislabdadobás. Állítólag itt sok múlik azon, milyen a labda. Mekkora a kerülete, milyen a fogása... Ez legalább olyan fontos, mint az ugrónál a hosszú láb, vagy a vágtázónál a futás dinamikája. A verseny egy labda premierje is. Három változatát, a kisdobosoknak való nyolc-, a nagyobbaknak jó tíz-, és a legnagyobbaknak tervezett tizenkét dekásat a dunaújvárosi atlétaedző és testnevelő tanár, a sportág fanatikusa, *Lipták Gyula* kísérletezte ki.

— 77,6 métert dobtam — mutat a gumiból készült labdára a miskolci *Polyák Zsolt*. — 72 méter volt a csúcsom. Sokat számít, hogy az új kisebb a régi bőrlabdáknál. Jobban meg lehet fogni, jobban el lehet dobni, a felületén levő apró kis bütykök miatt nem csúszik ki az ember kezéből. Egyébként én még csak fél éve atlétizálok, ezen a versenyen nagyon sok dolgot leshettem el másoktól.

Lipták Gyulánál többen is érdeklődnek a labdák felől, melyet különben a TANÉRT kirendeltségeinél lehet beszerezni. A tanár úr persze mondaná is a tervezés, a kivitelezés történetét, ha nem kezdődne pillanatokon belül a középtáv. Nagyot dörren a startpisztoly, s nyomban fölharsan a buzdítás is. Úzik, hajtják a hazaiak *Molnár Ágnest*. Legszívesebben már most a mezőny élén látnák, de ő harmadikként fut fel az emelt kanyarra. Ki láthat most a lelkébe, ki láthat most a gondolataiba?... Már-már elbizonytalanodna a dunaújvárosi kórus, amikor Ági az utolsó egyenesben maga mögé parancsol mindenkit. Elsőnek ér a célba, az üdvrivalgás megrezegteti még a tetőzet vastag acélgerendáit is.

Ági mosolyogva fogadja a gratulációkat. Jólesett neki a buzdítás, amelyet — fedett pálya lévén — most egészen közelről, a falak által kissé felerősítve érzett. Érdekes, hogy még ezekben a pillanatokban is a továbblépés lehetőségeit keresi, mert csak annyit mond a középtáv után:

— Azt hiszem, állóképességben fejlődnöm kell.

Hogy mindenki effajta önkritikával tett-e pontot a verseny végére, azt nehéz lenne megmondani. De abban minden résztvevő egyetértett: a „hodály" remek otthona volt a versenynek.

Sinkovics Ferenc
Fotó: Karasz Lajos

A III. PAJTÁS–BÉKE ATLÉTIKAI NÉGYTUSA VERSENY GYŐZTESEI

Csapatban: Borsod megye (Garics István, Polyák Zsolt, Tóth Béla, Fügedi Csaba, Szűcs Erika, Lengyel Rita, Szilva Katalin, Kovács Judit; edző: Kánya Tibor) – 2054 pont.

Egyéniben, fiúk: Nagy György (Szabolcs megye, 368 pont). Lányok: Szilva Katalin (Borsod megye), 418 pont.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

86.0689
Athenaeum Nyomda Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

SZEDD A LABAD !

Elképesztő ez a panaszáradat! „Nem szeretek futni... Csak egy púp a hátamra az edzések után..." Panaszkodik az iskolás, sopánkodik a sportoló, aztán tessék: egyre nő a FUTAPEST KLUB rendezvényeinek a népszerűsége, bővül a versenynaptár, színesedik a program. Kocognak az idősebbek, mert ők már tudják, hogy az fiatalít is, loholnak a fiatalok (egyre többen), mert ők szeretnének minél később megöregedni... És persze kapkodják a lábukat a legkisebbek, mert...

Tényleg, ők miért is? Talán, mert érzik a versenyek nagyszerű hangulatát, tudják, hogy itt ők is teljes jogú polgárai egy nagy családnak, sportolva játszanak. Itt mindenki igazi sportoló és mindenki győztes. Irigyelt győztes. Mert hát milyen ember az, aki

még kipróbálni sem meri önmagát, csak az úttest szélén irigykedik?...

Az idei Fesztivál futás is rengeteg embert mozgatott meg, számtalan iskolást csalt a rajthoz. Aki elindult, ebben az esztendőben is kellemes sportélménnyel lett gazdagabb.

Kedvcsinálóul álljon itt a FUTAPEST KLUB további programja: április 12.: Fut a tej (4, ill. 7 km), a IX. kerületben; május 25.: Futapest (11,5 km), a fővároson keresztül; május 31.: Pajtás futás (3, ill. 5 km), a Margit-szigeten; szeptember 6.: Traubi-futás (4, ill. 10 km), pesthidegkúti repülőtér; szeptember 18.: Tisza-start (4, ill. 20 km), Budakeszin és környékén.

Reméljük, rövidesen valamennyi irigykedőből résztvevő lesz.

Jó futást!

XLI. ÉVF. • 1986. MÁRCIUS 27. • ÁRA: 4,50 Ft

PAJTÁS

ÁPRILIS 4.

FOTÓ WAGNER MARGIT

CSAK ITT MOSOLY

„Tudod-e,
milyen öntudat kopár öröme
húz-vonz, hogy e táj nem enged
és miféle gazdag szenvedés
taszít ide?
Anyjához tér így az a gyermek,
kit idegenben löknek, vernek.
Igazán
csak itt mosolyoghatsz, itt sírhatsz.
Magaddal is csak itt bírhatsz,
óh lélek! Ez a hazám.

(JÓZSEF ATTILA: ELÉGIA részlet)

Jó ideje hadakozok magamban egy lánnyal.

A lány kilencéves, beszélgetésünkkor éppen hazaérkezett első külföldi útjáról. „Ott minden szebb, gazdagabb", mondta. „Ott akarok élni."

Próbáltam vitatkozni vele. Én is tudom, hogy ott sok minden gazdagabb. És mégis, vallom, miként a mama oktatja gyermekét: itt élünk, mert ez a mi hazánk. De néha erőtlenek az érvek.

Hogyan győzhetném hát meg az idegenbe vágyó kislányt?

— El tudnátok képzelni az életeteket külföldön?

A zalakomári általános iskola hetedikesei-nyolcadikosai egymástól várják a feleletet. Végül a lányok a bátrabbak.

— Ideig-óráig biztosan. Hiszen nem rossz dolog világot látni, megismerni más embereket. De ott élni?! Azt már nem. Hogyan élhetne az ember idegenben?

— Még akkor sem, ha ott gazdagabban élhetne?

A szőke hajú fiú jólöltözött. Az előbb még a hangfal körül láttam sürgölődni: szereti a zenét, szereti a technikát.

— A gazdagság nem minden. Nem mondom, nem rossz, ha az embernek van kocsija, hi-fi-tornya, meg számítógépe, de hát ez már itthon sem ritkaság. Aztán meg, ha a gazdagság alapján dönthetnénk, mindenki a leggazdagabb országba menne. Az meg hogy nézne ki?

A nyakkendős fiú eddig csöndben hallgatta a többieket.

— Az ember ott él, ahol a hazája van.

— Mi az, hogy haza?

A balatonmogyoródi lány hangosan gondolkodik:

— Legtágabb értelemben az egész világ az otthonunk. Szűkebben haza az, amit a térképen a piros vonal körülvesz. Aztán meg haza lehet az a város vagy falu, ahol lakunk. Nekem például elég, ha két napig távol vagyok, máris vágyódom haza. Befordulok az utcánkba, és már messziről azt lesem: változott-e valami a kertben? Füstöl-e a kémény, és milyen jó ebéddel vár a nagymama?

— Van olyan sarka a falunak, ami csak a tiétek?

A nyakkendős fiú arca felderül.

— Ó, hát a rét! Meg rajta a búvóhely, az a miénk. Oda járunk játszani a haverokkal. Az a mi igazi hazánk. Hogy is lehetnénk meg a rét, meg a búvóhely nélkül? Azt meg el sem tudnám képzelni, hogy ne legyenek velem a barátaim.

— Ott vagyunk otthon tehát, ahol a barátaink vannak?

— Így még nem fogalmaztam meg, de így van. Az ember nem általában szereti a hazáját, hanem mert van, ami ideköti.

*

— Zsolt, voltál már boldog életedben?

A harmadikos fiú elkerekíti amúgyis csodálkozó fekete szemét. Tanárától tudom: sokgyerekes családban, nehéz körülmények között él.

— Amikor nagyapa mesél. Az nagyon jó.

— Mit szokott mesélni a nagyapa?

— Mesét. Nagyapa nagyon sok mesét tud. Olyat is, ami le sincs írva. Csak a fejéből mondja. És úgy tudja mondani, hogy én közben látom, amiről mesél.

— Hallom, te is tudsz mesélni.

— Nagyapa megtanította nekem is a meséket. De nem kellett ám külön tanulni: ő mondta, én hallgattam, és egyszercsak tudtam. Mesélek az osztályban is. És ha majd nagy leszek, és ha majd nekem is lesz gyerekem, esténként én is mesélek neki.

HATSZ!

— Lali, hol van ez a Gyékényes?

Az ötödikes fiú magyaráza, hogyan is kell menni a déli határvidéken fekvő faluba.

— Most maga mondja el, hol van Pest? — kérdez vissza.

Lali még sohasem járt nagyvárosban.

— Nem is szeretnék. Az ember ott csak félhet. De a faluban oda megyek, ahova akarok. Van úgy, hogy átbiciklizem a szomszéd faluba. Van az vagy egy óra járásra.

— Mit szeretsz csinálni?

— Tanulni, azt nem. De barkácsolni! Madáretetőt szoktam faragni fából.

— Vannak madaraid?

— Odajárnak az udvarba a szén-cinkék. Fehér a fejük, szürke a hasuk és úgy beszélnek, mintha mindig csúfolódnának. Aztán jár oda a fakopács is. Tetszik tudni, hogy védett madár? Kiteszem az etetőt, madzagra fűzök szalonnát, és elbújok az ajtó mögé. Vagy az ablakból lesem: hogyan szállnak haza az én madaraim!

*

— Szeretik a mai gyerekek a hazájukat?

A zalakomári gyerekek nevében ismét a lányok viszik a szót.

— Ki ne szeretné? Csak ez olyan érzés, amiről nem kell beszélni. De amikor külföldről jövök haza, és átlépjük a határt, az nagyon jó érzés. Mintha a fűnek is más színe lenne. Pedig épp olyan zöld. Vagy amikor sportversenyen hallani a Himnuszt. A külföldiek sokszor mondják, hogy a világ legnehezebb nyelve a magyar. Ha ezt hallom, mindig egy kicsit kihúzom magam.

(Major)

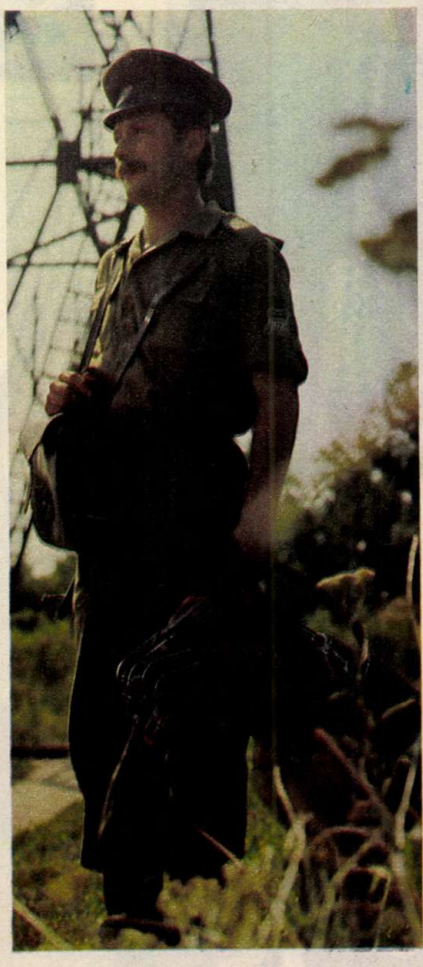

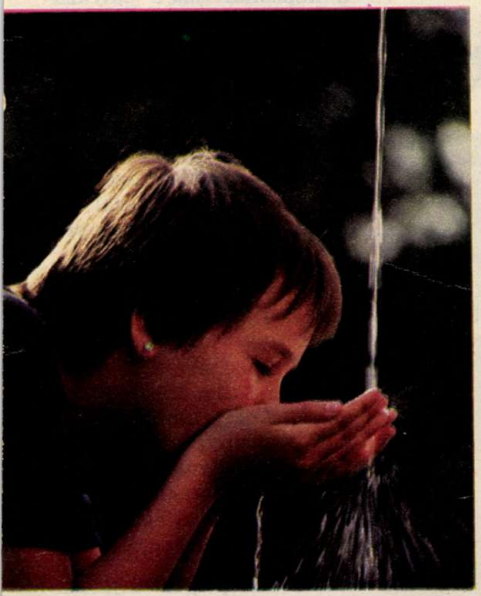

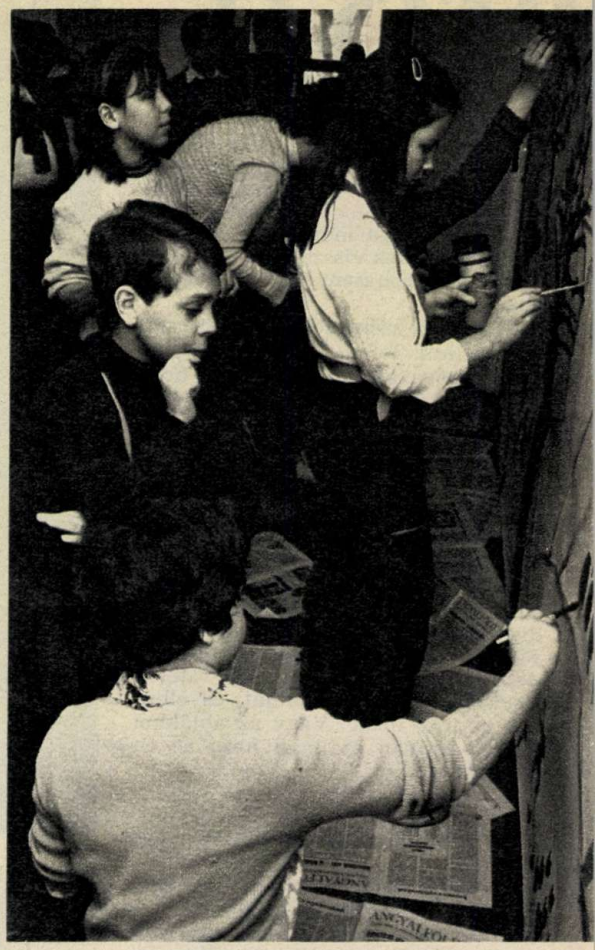

A XIII. kerületi úttörőház az angyalföldi diákok kedves találkozóhelye. Szeretnek ide járni, sok érdekes program között válogathatnak.

Ősszel hirdették meg azt a képzőművészeti pályázatot, amelyet a magyar úttörőmozgalom 40 éves születésnapjának tiszteletére írtak ki. A kerület iskoláiból több mint 160 pályamű érkezett. A festményeken, grafikákon, krétarajzokon a szünidő és a tanulással töltött hónapok élményei elevenednek meg.

A beérkezett alkotásokból kiállítást rendeztek. A díjazottak között volt a hatodik osztályos Leporisz Péter, a Sallai Imre Általános Iskola tanulója, aki öt festménnyel és két krétarajzzal pályázott. Sikeresen, mivel tehetségéről árulkodó munkáival egy első és egy különdíjat is átvehetett.

Az ünnepélyes díjkiosz-

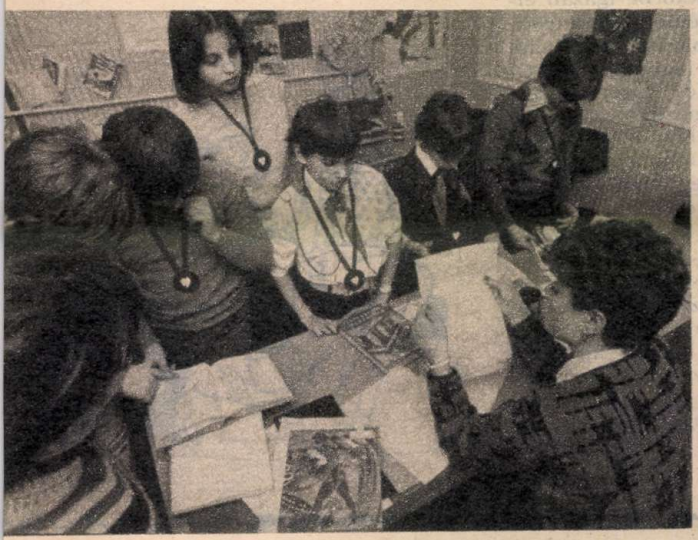

VÁNDORMŰVESEK

tást izgalmas játék követte. A vetélkedő címének a magyar nyelv egyik csillogóan szép szavát választották. Vándorművesség. A lényege roppant egyszerű volt: a zsűri azt figyelte, melyik csapat tud szebben festeni, bábot készíteni, gyurmázni. A ház különböző helyiségeiben forgószínpadszerűen váltották egymást. Az egyik állomáson pannót festettek közösen, máshol képzőművészeti totóra válaszoltak, majd agyagból készítettek közös kompozíciót. A restaurátor állomáson pedig kis darabokra vágott elemekből egy Csontváry-képet raktak össze. A Fele sem igaz vetélkedőt a bábkészítés követte. A gyerekek pedig nagy vehemenciával vetették magukat a küzdelembe.

A kerületben több mint tízezer általános iskolás él, és az iskolákban 18 úttörőcsapat tevékenykedik. A gyerekek esti és hétvégi szabadidejük hasznos eltöltéséhez segíthet a ház a programjaival. Működik itt színjátszó, fotós, rádióépítő, bélyeggyűjtő szakkör. Sőt, ha mindezek még nem elégítenek ki valakinek az igényeit, részt vehet a bábcsoport, vagy éppen a főzőklub foglalkozásain.

Leghíresebb csoportjuk már kilépett a nemzetközi porondra is. A „Vadvirág" nevet viselő gyermek népitánc együttesük országos hírű, sőt tavaly Franciaországban is bemutatkozhattak.

— pertics —

Fotó: Páros György

TANÁCSTALANSÁGRÓL, SZÜLŐKRŐL, ROSSZ JEGYEKRŐL

BIZALOMM

LÁTOD, ÍGY SIKERÜLT. — Látjuk. Amint te is azt, hogy nem csaptuk le leveledet, nem gondoltuk azt, hogy „egy buta kis csaj" vagy. Mi több, éppen elég értelmes ahhoz, hogy eseted tovább erősítse: nagy dolog a szerelem, még az értelmes lányokat is „meg tudja bolondítani".

A legegyszerűbb lenne, ha elfelejtenéd a fiút, hiszen rád se néz. Ez a legnehezebb, nem is ezt tanácsoljuk. Próbáld átgondolni magadban, mi is alapozza meg iránta érzelmeidet. Ez sem könnyű, a szeretet és kivált a szerelem sokszor minden meggondolást és értelmet is nélkülözni képes. Mégis, kösd csokorba magadban, melyek is azok a tulajdonságok, amelyek alapján kötődsz a fiúhoz. Ne csupán a külsejét tekintsd; viselkedését, gondolatait, emberi magatartását is. Ha az idő, amit vele töltöttél, kevés volt, próbálj olyan helyzetbe kerülni, hogy megismerhesd őt. A megismerés alapján már bátrabban dönthetsz erényei (esetleg hátrányai . . .) felől. Ha közelebbi ismeretség után sem mutat hajlandóságot irányodban, úgy előbb-utóbb be kell látni: nem ő az, akire te vársz.

KÉT TANÁCSTALAN LÁNY — Nem biztos, hogy először beszélni kell a fiúval. Olyan helyzetekre van inkább szükség, amiből kiderül számára: az osztálynak fontos, s hogy magatartásával, rossz jegyeivel, visszabeszélésével rontja a közösség hitelét. S hogy az sem mindegy számotokra: a fiú intézetbe kerül-e vagy sem. Legyetek vele sokat együtt. Hívjátok el iskolán kívüli rendezvényekre, kirándulásokra. Bízzátok meg olyan feladattal, ahol neki is másképp kell viselkednie. Egymás közti beszélgetéssel, egy-egy jó könyv ajánlásával keltsétek fel érdeklődését a tanulás iránt. Ha már ő is elfogadott benneteket, akkor a hozzá legközelebb álló előhozhatja a témát. Reméljük, közösségetek igyekezete nem lesz eredménytelen.

ÉRTHETETLEN — Szüleid, különösen édesanyád gondolkodását mi sem értjük. Igaz, vidéken máig erősebbek a kötöttségek, és ami egy nagyvárosban elmegy, az esetleg egy kis helyen jobban feltűnik. De hát esetedben nem is ilyen feltűnősködésről van szó, csupán arról, hogy te is szeretnél kimozdulni otthonról. A diszkót 12 évesen ugyan mi is korainak tartjuk, de szakkörbe igazán eljárhatnál. Ha mesélnél édesanyádnak az iskoláról, barátaidról, talán nagyobb bizodalma lenne benned. Őt mindenképp a féltés vezérli, ezért megy eléd még a mozihoz is, és ezt egy édesanya esetében meg is kell érteni. Csakhogy neki is nagyobb megértéssel kellene lenni irántad. Aki tisztességesen helytáll a tanulásban, az kaphat egy kis bizalmat.

P. CS. — Küldenénk a levelet, de mivel csak kezdőbetűket írtál, nem tudjuk, kinek címezzük a borítékot. Reméljük, olvasod e sorokat, és megérted tanácsunkat: ha egy lány nemet mond, akkor az vagy úgy ís érzi, vagy sem . . . De félre a tréfával! Tessék tiszteletben tartani választott hölgyed kívánságát, és próbálj meg egy ideig barátként közeledni felé. Ne erőszakold rá érzelmeidet, de figyelmességgel, kedvességgel, segítőkészséggel mutasd ki szeretetedet. Bizonyára megérzed majd azt a pillanatot, amikor újra eléállhatsz vallomásoddal.

ROSSZ OSZTÁLY — Nem látjuk, hogy az osztály olyan rossz lenne. Az, hogy ideig-óráig behódol az új

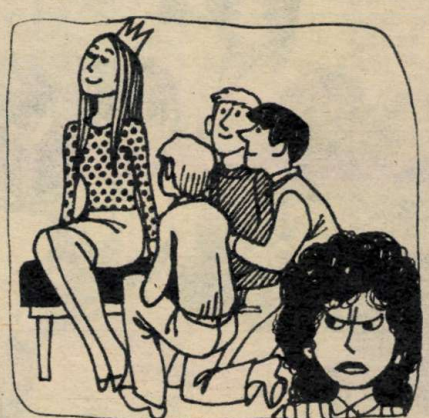

Kapaszkodó

Csönd lett. Ilyen süket csönd akkor keletkezik egy osztályban, amikor a tanár kinyitja az osztálynaplót. A tanárnő ránézett Évára és hátradőlt a széken. Éva lassan, kényszeredetten állt fel, s ahogy a táblához ment, még a hátán is látszott, ma nem fog sikerülni. Az első szótöredéken érződött, hogy el sem olvasta a történelem leckét.

— Nem értelek. Az utóbbi időben olyan vagy, mint egy alvajáró. Azért hívtalak ki, hogy javíthass, akartam adni még egy lehetőséget félév előtt. De te tudod, kislányom.

A tanárnő mindezt nem haraggal mondta, a tényt állapította meg, Éva mégis elsírta magát.

Amikor a csengő felberregett, Kati megfogta Éva vállát.

— Gyere, mosd meg az arcodat és sétáljunk egyet. Már megint veszekedés volt nálatok?

A hangja szinte simogatott, megfogható volt benne a szeretet. Kati a hűség mintaképe, akit az osztályban Lassie-nek becéznek Erick Knight regénye nyomán.

Amikor először találkoztak az I. osztályban, az aprócska Kati megfogta a nála egy fejjel magasabb Éva kezét, felvonta szemöldökét barna gombszemei fölött és azt mondta: — Ne félj a tanító nénitől, majd én megvédelek.

Az emlék mindig megvidámította Éva szívét, de most ez sem segített. A tegnapi veszekedés ólomsúllyal nehezedett rá. Apja ordítása, anyja sírása csengett a fülében.

— Ezt már nem lehet elviselni. Ha a felnőttek tudnák, milyen gyötrelmet okoznak a cirkuszokkal, jelenetekkel, akkor jobban meggondolnák a dolgot. Nekem már attól is elment a kedvem, hogy valaha családom legyen. Inkább ne legyenek gyerekeim, minthogy így fájjon a szívük és így kelljen félniük.

— Megint mi volt a baj?

— Mindig ugyanaz. Apa beleköt minden apróságba, nem lehet a kedvére tenni. Anyu tegnap később jött haza, mert iskolában volt. Mari bevásárolt, én megfőztem, nem volt semmi fennakadás. Hét órakor ugyanúgy készen volt a vacsora, mint mindig. Apu mégis elkezdett kiabálni, hogy milyen anya az ilyen, aki csavarog, soha nincs otthon, a gyerekei „ebek harmincadján" vannak, senki nem törődik velük.

— Apukád otthon volt, nem?

AL

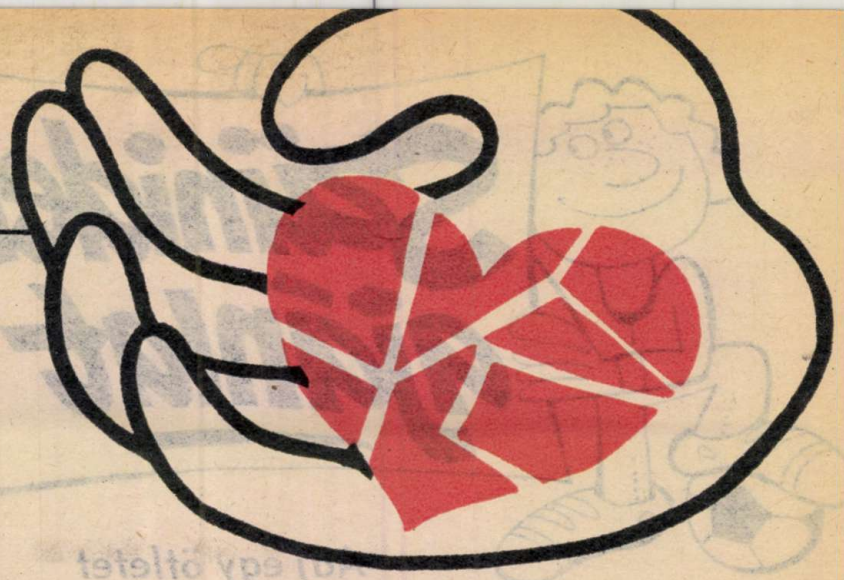

királynőnek, miért zavar téged? Talán, mert saját eddigi hatalmadat látod megtörni? Ne törődj a lánynyal, és ne zavarjon, hogy társaid most vele foglalkoznak. Ahogy elmúlik az újdonság varázsa, a fiúk figyelme bizonyára megoszlik a lányok között.

BOSSZÚ '86 — Nehéz úgy ítélni, hogy az ember csak az egyik felet hallgatja meg. Leveledből úgy tűnik, tanárod valóban megorrolt azért, hogy nem jársz énekkarra. Ezt azért is furcsállom, mert megadták a lehetőséget, hogy ti magatok válasszatok. Te a szakkör mellett döntöttél, ahova évek óta jársz. Ezért nem értjük, hogyan kaphattál — meghallgatásod nélkül — egyest, figyelmeztetést. S főleg megmagyarázhatatlan, hogy ezek után miért kell bűnhődnöd további rossz jegyekkel? Nehéz ilyenkor bármit is mondani, hiszen még attól is félsz, hogy válaszunknak te iszod meg a levét. Pedig az egyetlen megoldás az lenne, ha megkérnéd tanárodat: hallgasson meg. (Ezt neki kérés nélkül is meg kellett volna tennie!) Talán a személyes beszélgetés még segíthet az elrontott kapcsolaton.

SZERETNÉM, HA SZERETNÉNEK — Szögezzük le: a gyerekek és a szülők egyenrangúak. Egyszerűen annál a ténynél fogva, hogy mindannyian — emberek. A több tudásnál, tapasztalatnál fogva természetesen a felnőttek irányítják a gyerekeket, ez azonban nem azt jelenti, hogy minden beszélgetés nélkül rákényszerítik akaratukat a náluk kisebbre. Szüleid is ebben hibáztak. Lehetnek ők szigorúak, következetesek, követelhetnek tőled tanulásban és otthon többet, mint mástól, nem tehetik anélkül, hogy meg ne magyaráznák neked: mit miért gondolnak? Csakhogy a te szüleid akkor sem hallgattak meg, amikor erre kérted őket. S te ma irigykedve hallgatod társaidat, akik az iskolában családi szeretetről mesélnek. Nem tudunk mást tanácsolni: próbálkozz újra a beszélgetéssel. Talán elkapsz olyan pillanatot, amikor leülnek veled. Ha mégsem, úgy teljesítsd továbbra is kötelességeidet, és keress magadnak olyan barátot, aki pótolni tudja azt a szeretetet és figyelmet, amit otthon nem kaptál meg.

Várjuk leveleiteket. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397. A borítékra írjatok feladót vagy jeligét, és azt, hogy BIZALOMMAL.

— Háromkor hazajött, megitta a két üveg sörét, aztán lefeküdt aludni. Meg sem kérdezte, hogy mi volt az iskolában. Az óvodába is én mentem Gyurikáért, pedig úgy szeretné, ha egyszer apu hozná haza! Már csúfolják a gyerekek, hogy biztosan nincs is apukája. Én azt szeretném, ha anyuék elválnának. Anyu csak dolgozik, és dolgozik, mégsem jutnak semmire sem, mert aput nem érdekli más, csak a saját kényelme, meg a sör, mindig kritizál és bánt minket. Nem is tudom szeretni az apámat.

— Ezt a harag mondatja veled. Ne sírj, gondolkodjunk inkább, hogy mit lehetne tenni.

— Ősszel kollégiumba megyek, Mari is oda készül. De mi lesz Gyurikával és anyával? Anyu csodálatos ember, nem ezt érdemelné.

— Apukáddal kéne beszélned. Próbálj kedves lenni hozzá. Kérd a tanácsát, segítségét, szóval úgy érezhesse, hogy bizalmadba avatod. Lehet, hogy az a baj: úgy érzi, csak anyukátokat szeretitek, ő meg egyedül maradt. Szeretettel sok mindent el lehet érni.

— Óh te, Lassie! Ha nem lennél, nem is tudom, mit csinálnék. Nem merek apuval beszélni, félek tőle, mindig azt mondja, hogy még kislány vagyok, akinek hallgass a neve. Hogy jövök én ahhoz, hogy beleszóljak a felnőttek életébe?

— Édesanyád biztosan meghallgatna, talán még örülne is a tanácsaidnak.

— Szégyellek vele erről beszélni.

A csengő visszalendítette őket a valóságba, be kellett menni az osztályterembe. Tanítás után Évát mintha ólomlábak vitték volna hazáig. A kapuban mély lélegzetet vett, csöngetett.

Édesanyja nyitott ajtót.

*

Gondoljátok tovább a történetet! Kinek a helyzetében lennétek szívesen és kinek a sorsát nem választanátok? Mikor cselekszik helyesen Éva: ha hallgat, vagy ha elbeszélget szüleivel? Jó tanácsot adott-e Kati, a barátnő? Mit tennétek Éva szülei helyében? Írjátok meg véleményeteket április 8-ig címünkre: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397. A borítékra írjátok rá: KAPASZKODÓ.

Szünidei ajánlat

Adj egy ötletet Hecsekinek!

A Gyerekrablás a Palánk utcában című film belföldi és külföldi sikere alapján az alkotók újabb ifjúsági film készítését tervezik Hecseki Boldizsár, azaz Koltai Róbert főszereplésével. A Gyerekrablás... az elvált szülők és gyermekeik konfliktusáról szólt. Az alkotók szeretnék, ha a következő film is hasonlóképpen izgalmas családi, iskolai vagy másfajta, de sok gyereket érdeklő gondokról szólna. Ehhez kérnek segítséget azoktól, akik látták a filmet vagy olvasták a regényt, és van valami jó történetük a kétbalkezes nyomozó újabb kalandjaihoz. Akár a saját életükből, akár, amit kitalálnak...

Az elképzelt film témájának rövid leírását 20—30 sorban küldjétek el, életkorotok megjelölésével, 1986. április 30-ig a Pajtás szerkesztőségének. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5.

— 1397. A borítékra írjátok rá: EGY ÖTLET HECSEKINEK!

A három legjobb történet beküldője meghívást kap a MOKÉP 10 napos filmes szaktáborába a zánkai úttörővárosba, ahol találkozhatnak a film alkotóival is.

A legérdekesebb történeteket megfogalmazó további húsz pályázónak elküldjük a Gyerekrablás a Palánk utcában című könyv új kiadását, amely tartalmazza az eredeti regényt és a film fotóiból összeállított képregényt is. Az ajándékkönyvet az alkotókkal aláíratjuk. (Az esetleg megfilmesítésre kerülő történet szerzőjét természetesen a szokásos tiszteletdíj illeti meg.)

A pályázatokat elbíráló zsűri az alkotókból és a Pajtás, valamint a MOKÉP munkatársaiból áll.

Eredményhirdetés a Pajtás 1986 májusi utolsó számában.

A Pajtás megkérdezte...

... tanuljon-e szünidőben a diák?

Hollósi Róbertné pszichológus:

— Aki eddig is tanult, az megérdemli a pihenőt. Aki még nem fogott hozzá, az néhány nap alatt úgysem hozhat be mindent. A diákok pihenjék ki a szünidőben a tanév fáradalmait. De nem úgy, hogy semmit sem csinálnak! Keressenek olyan tevékenységet, ami másra irányítja figyelmüket, felfrissíti agyukat és testüket.

— Lehet fáradt egy tizenéves?

— Hogyne lehetne! A tanulás felér a munkával. Hosszú kemény tél van mögöttünk, sokan voltak betegek. Kimerült a szervezet háztartása. Azt kell megpróbálni, hogyan pótolható a veszteség.

— Mit ajánl?

— Sok mozgást a friss levegőn! Séta, kirándulás, állatkerti látogatás mindenkinek jót tesz. A konyhai munka szintén felfrissíti azt, aki nem naponta végzi. Miért ne lehetne anyut salátatállal hazavárni? A kiállítás, múzeumlátogatás se legyen csak nézelődés. Akkor az igazi, ha az ember maga is megpróbálkozik fafaragással, batikolással, gyöngyfűzéssel. A szünidő alkalmas arra, hogy a gyerekek felismerjék: a tanulás nem ér véget az iskolakapuban, csak alakot vált, s inkább szórakozás, mint kötelesség!

Műsor-show

- Játékkiállítást rendez a kecskeméti Szórakaténusz Műhely.
- Hó végi alkotóház lesz április 12-én a fővárosi Petőfi Csarnokban.
- Budapesten a Fővárosi Művelődési Házban és a Budapesti Művelődési Központban tartják meg a színjátszó-pályázat legjobbjainak bemutatóit.
- Mosonmagyaróvárott rendezik meg az úttörő néptánc- és népzene-együttesek seregszemléjét.
- Orchidea-kiállítás nyílik a fővárosi állatkertben
- Hagyományőrző programokat szervez a tavaszi szünetben is a falumúzeum Szennán.

PAJTÁS–LEGO KARATE KUPA

A Magyar Kick-Box Karate Szakbizottság a nagy sikerű novemberi világbajnokság után, az idén „Pajtás–LEGO" Kick-Box Karate Húsvét elnevezéssel nemzetközi gyermekversenyt rendez 7–14 éves gyermekek részére.

A verseny 1986. március 29-én, szombaton, a Vasas Sportcsarnokban lesz. (Bejárat a XIII. kerületi Béke út felől!) Reggel 8.00 órától selejtező mérkőzésekre, délután 15.00 órától pedig a döntőkre kerül sor. A versenyre meghívást kapott Ausztria, NSZK, Olaszország, Franciaország, Lengyelország, Svájc, Görögország és Jugoszlávia gyermek karate csapata is. A döntő mérkőzések szüneteiben különféle bemutatókat láthattok.

Szeretettel várnak minden érdeklődőt. Jegyek a helyszínen kaphatók. A nyertesek és helyezettek többek között a Pajtás ajándékait kapják majd. Habár tudjuk, hogy ezek a napok már a locsolkodás jegyében telnek, úgy véljük, hogy ez az érdekességszámba menő verseny jó szünidei programnak ígérkezik.

Csak nézem, nézegetem

Bizony némelyik kiállításon csak vakarja az ember a fejét, és bizonytalanul hümmög a legújabb nehezen érthető műremekek előtt... Aztán néha az értő, okos tárlatvezetés meggyújtja a fejekben a pici lámpácskákat. A tavaszi szünetre álljon itt néhány egészen biztosan közérthető kiállítás helye és témája. Érdemes felkeresni a Budapesti Történeti Múzeumban a „Zenélő doboztól a sztereo-magnóig" című tárlatot, ahol egykori és mai, olykor felettébb különös hangkeltő eszközt lehet megcsodálni. Aki elballag az óbudai Zichy-kastélyba, régi társasjátékok bemutatóját láthatja. Kőbányán, a Tűzoltómúzeumban pedig a tűzoltómunka történetének érdekes tárgyi emlékeit. A Magyar Tudományos Akadémia Zenetörténeti Múzeumában régi hangszerek várják az érdeklődőket.

A képzőművészeti kiállításokat sem kell elhanyagolni, igaz némelyiknek a látogatása csak hozzáértő felnőtt kíséretében ajánlatos. De így leszünk idővel mi is hozzáértők.

Megtermett bébik

A papa-zsiráf van vagy 5 méteres, be is nézhet az első emeleti szobádba, sőt ha ketten egymásra állnának, akár a második emeletibe is — létra nélkül. Közöttük a gyerek, a kis Lenke (merthogy a mama nagy Lenke), a 2 méteres termetével játékállatnak tűnik. Most éppen bátyját keresi, mert ketten vannak. Még a cumis korban.

De nem ők az egyedüli bébik a fővárosi állatkertben! Vízilóéknál néhány napja született meg a trónörökös: XIV. Jónás. Mint minden valamirevaló királyi családban, náluk is az elsőszülött fiú mindig Jónás, s megkülönböztető jelük a szám, a századfordulón élt ősapa, első Jónás óta. XIV. Jónás 25 kilóval potyogott a vízbe s anyjának első dolga az volt, hogy levegőbe dobálta, nehogy vízbe fulladjon.

Tizenkét évi szünet után újra megtekintheted a pálmakertben a nagy krokodilokat. A 4 méteres Öcsit, Piszét és a 30 éve nálunk élő leányt, Samut.

A tavaszi szünidőben lesz időd, hogy kis Lenkénél, XIV. Jónásnál és Piszééknél levizitelj!

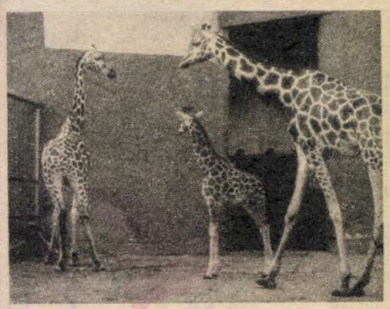

FUT A TEJ: április 12-én

A képen látható idős futót Kosztka Emilnek hívják, és már elmúlt 80 éves! Saját bevallása szerint soha nem sportolt, a futást is csak hatvanéves kora után kezdte el. És az előtt?

— Bizony elvesztegetett évek voltak — mondta egy beszélgetés alkalmával —, hiszen 60 évesen már nagyon nehéz volt elkezdeni ezt az egészséges sportot. De talán ennél is fontosabb, hogy kimaradt az életemből egy csomó nagy élménnyel, kellemes sportbarátságokkal teli tömegsportnap. Most nagyon fontos a futás számomra.

Ha szeretnétek egy nagy-nagy sportélményt, akkor készüljetek focival, futással, sok-sok mozgással a szünidő legnagyobb tömeges futóversenyére. A „FUT A TEJ" április 12-én délelőtt 10 órakor kezdődik a Budapesti Művelődési Központ mögötti területen!

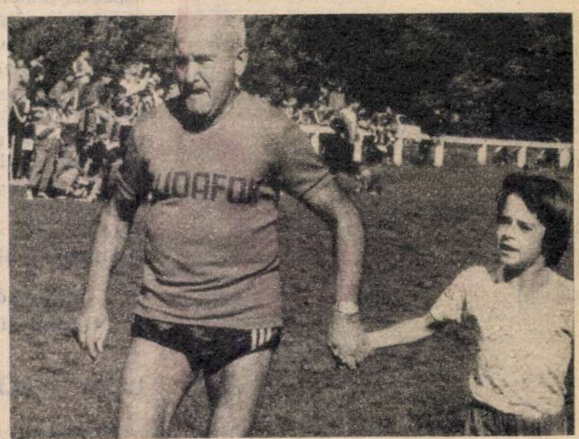

KINEK VAN IGAZA?

VITA

Ti hol tartjátok az őrsi összejövetelt? Van-e a csapatotthonban állandó helyetek, vagy csak a tanteremben tudtok találkozni? Havonta hányszor jöttök össze, s ha együtt vagytok, mit csináltok? A Sas őrsnek azzal is segíthettek, ha válaszoltok a fenti kérdésekre, megírjátok, milyen is nálatok egy-egy összejövetel, ha felelevenítetek néhány eseményt őrsötök hétköznapjaiból.

Leveleiteket folyamatosan közöljük. A legérdekesebb gondolatok, a legtartalmasabb írások szerzőit a televízió képernyőjéről is megismerheti az ország, mert a TTT rendkívüli adásában kerekasztal-beszélgetésen találkozhatnak Varga Lászlóval, szövetségünk főtitkárával.

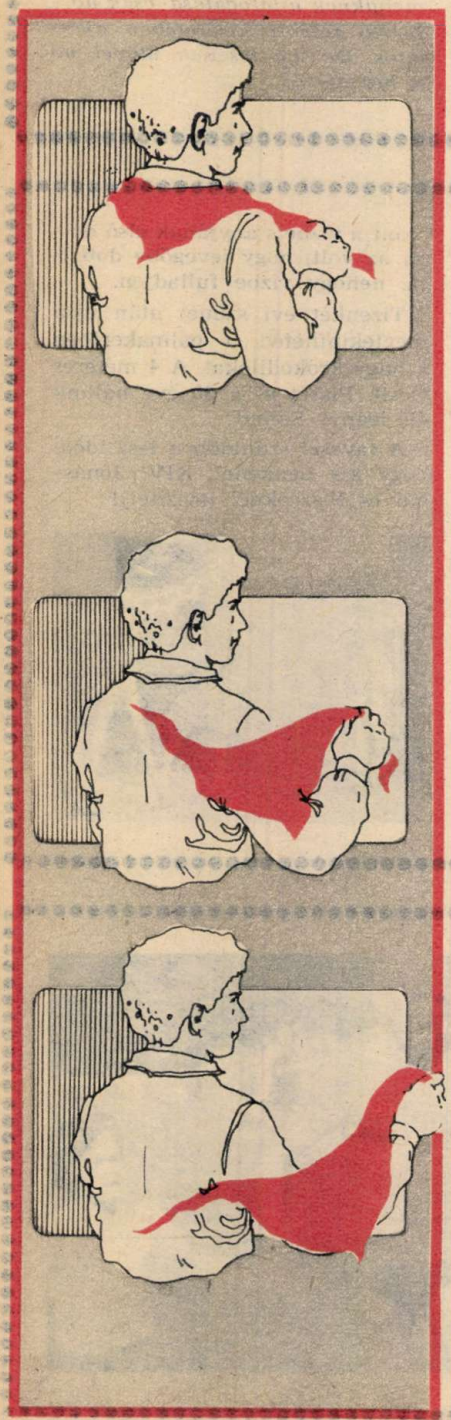

NÁLUNK IS ÍGY VOLT!

A sasokéhoz hasonló eset bolygatta fel az őrsök nyugalmát és munkáját nálunk is. A Gagarin őrs vezetőjét ismeretlen okok miatt leváltották. Helyette egy fiú került a vezetői tisztségbe. Állandó viták, veszekedések tomboltak. Így aztán az osztályfőnök szava döntött, aki higgadtan megbeszélte a Gagarin őrssel a dolgot. S a lány tovább folytathatta munkáját.

A Sas őrsnek is hasonló megfontoltságot ajánlok.

Gremsperger Mónika,
Mezőfalva, Lenin út 53.

NEM ÉRTEK EGYET . . .

. . . azokkal, akik csak Gáborban látják a hibát. Igaz, volt egy pár dolga, ami engem is meglepett. Az őrsvezetői tisztség nem hatalmaz fel basáskodásra, határtalan parancsolgatásra! A feladatokat igazságosan kellett volna egymás között elosztaniuk. Jóska is hibás, nem a levél széttépésével kellett volna kifejeznie elégedetlenségét. Egy kiadós beszélgetéssel rendbehozhattak volna mindent, elkerülhették volna a veszekedést.

Felelősök az őrs tagjai, akik tétlenül nézték a civakodást. Nem hiszem, hogy egy kivételével mindenki Gábor pártján állt azon a „bizonyos" összecsapáson. Szerintem sokan nem mertek nyíltan állást foglalni az őrsvezetővel szemben. Kár, hogy a Pajtás nem közölte Jóska padtársának legalább a keresztnevét (közöltük: H. Pista volt). Érdemes lett volna tudni, ki az az egyetlen fiú az őrsben, aki nyugodtan áll amellé, akinek, érzése szerint, igaza van.

Javaslom, tartsanak őrsi összejövetelt, s ők is vitassák meg, ami a Pajtásban róluk megjelent.

Blaskó Zsuzsa őrsvezető,
Budapest, Mikszáth K. u. 55.

LÁNY VAGYOK, DE FOCIZOK

Figyelemmel kísértem (és kísérem) a Kinek van igaza? című vitasorozatot. Engem megdöbbentett az őrs viselkedése. Úgy tűnik, hogy a sasok csak a statiszta szerepét játsszák. Az őrs érdekében Gabi és Jóska mozog. Ha Gabi mond valamit, azt az őrs megszavazza vagy elfogadja. A legjobb példa erre a zánkai eset.

A sportpálya elajándékozásáról csak annyit: attól, hogy valaki nyolcadikos, még kell legyen annyi szabadideje, hogy kimenjen focizni. Én is nyolcadikos vagyok, mégis szakítok időt, hogy „teniszfutó" edzésre elmenjek. Lány vagyok, de focizok is. Már csak az egészséget illetően is szüksége volt-van a Sas őrsnek a pályára!

Saját példával nem nagyon szolgálhatok. Nálunk ugyanis nem túl jó „úttörőélet" folyik a rajban. S bár őrsiket sem nagyon tartunk, mégis, ha feladatot kapunk, akkor mindig mindenki kiveszi a részét a munkából.

Pethes Ildikó,
a József Attila raj titkára,
Budapest, Gyűjtő utca 64.

TISZTA SZÍVBŐL ÁLLÍTHATOM . . .

Én is bekapcsolódok a vitába. Nem vagyunk „Minden lében kanál őrs" — mint a kispesti Barna Szilviáéké, de mindig megpróbálunk az őrs életébe valami változatosságot varázsolni. És ez néha balul üt ki. Előfordul, hogy kísérletezéseink miatt a raj többi őrsvezetője lázad fel ellenünk, hiszen törni kell a fejüket, hogy ők is hozzanak valami újat. Azt nem mondhatom, hogy megalkothatnák rólam a jó őrsvezető szobrát, de azt tiszta szívből állíthatom, hogy az őrs tagjait nemcsak a munkába, de a döntésbe is igyekszem bevonni. Vita közben sok jó ötlet hangzik el, ami sokszor az én véleményemet is megváltoztatja.

Sümegi Viktória,
Baja, Sarló u. 1/1.

A most közölt levelekről is véleményt lehet mondani. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397. A borítékra írjátok rá: KINEK VAN IGAZA?

SZÍNVALLÁS SZÍNHÁZRÓL

— Nekem a lovak tetszettek — mondja Sándor Patrícia — mert úgy oldották meg, hogy a huszár belebújt és körülötte volt a ló.

Vitrai Edit nyilvánvalóan tisztában van azzal, mi szükségeltetik egy tökéletes királyi udvarhoz, mert elégedetten állapítja meg, hogy a francia király udvarában minden megvolt, ami kell. Sorolja is: pompa, ragyogás, udvarhölgyek és udvaroncok szép ruhákban.

— Aranyosak voltak a gyermekszereplők — hangzik el egy újabb vélemény — ők voltak a bárányok, a kutyusok, a kis disznók . . .

Jahni Gabriella nemcsak dicsér, bírál is:

— Nagyon kíváncsi voltam, milyen lesz a színpadon a zsiványtanya, mert az eredetiben az a kedvencem. Hát a darabból az egész zsiványtanyát kihagyták. És a könyvben Iluska nem varázsolja vissza a végén a házukat!

— Az óriások is kimaradtak! Meg a sárkány is — kontráz némi csalódottsággal a hangjában Vörös Ottó.

De amikor már túl vagyunk szereplők, zene, jelmezek és díszletek elemzésén, és a rajvezető, Koltai Péterné tanárnő fölteszi a kérdést: egészében tetszett-e a darab, egyhangúan és lelkesedéssel zúg fel az igen.

Akárhogy is, nagy esemény volt Kacsóh Pongrác és Heltai Jenő: János vitéz című daljátékának operettbeli előadása az ötödik céseknek. Vagyis az 1. sz. Marx Úttörőcsapat II. Rákóczi Ferenc rajának. Igaz, olyan csupán három akad közöttük, aki életében először volt igazi nagy színházban, de olyan már annál több van, akinek ez volt élete első színházi estéje. Amikor nem délelőtti vagy kora délutáni gyermekelőadásra terelték több századmagával, hanem tízéves létére este héttől majdnem tízig ült végig egy előadást. Ahol már nemcsak a darab a fontos, azt is meg lehet lesni, hogyan viselkednek a felnőtt nézők.

Bevallottan csak Jahni Gabi készül színésznek az ötödik cések közül. Abban a darabban is, amelyet a kulturális bemutatóra próbálnak, ő játssza az egyik főszerepet, a királyt. Amikor az iránt tudakozódom, miért lánynak kell játszania a fiúszerepet, és miért fele akkora a király, mint a királyné, kórusban mondják: mert Gabi a legtehetségesebb, és mert így még mulatságosabb a komédia.

Hát erről el lehetne vitatkozni egy darabig, de nem érdemes. Pedig van tehetséges fiú is, igaz, az övé is főszerep. Jenei Balázs már a felnőtt színházi világot jelentő deszkákat is tapodja: gyermekszereplő Dürenmatt Fizikusok című drámájának előadásán, a Nemzetiben. Az ottani szerepe, ahogy elmeséli, nagyjából annyiból áll, hogy bemegy egyszer a színpadra, azután meg kijön, de már ez is varázsos dolog. Nem színésznek ugyan, hanem rendezőnek készül.

Ugyanő, Balázs fogalmaz a legpontosabban akkor is, amikor arra keressük a választ, hogy ma, a valóságnál is szinte valóságosabb illúziót keltő filmek és videok korában miért a „Barátunk a színház" közösségi játékot választották az ötödik cések:

— Éppen az a szép a színházban, hogy nem elég a látvány, a kép. A szereplők és mi, nézők, sokkal közelebb vagyunk egymáshoz a színházban, s mondhatni, játszótársakká válunk.

— sTb —

Fotó: Szalay Béla

Gelléri Andor Endre:

Állást szerző novellám

Ha nem töri félbe életét a háború, e hónapban lenne nyolcvanesztendős Gelléri Andor Endre, a ritka tehetségű író, s bemutatni is aligha kellene: vele együtt élne álomszerű költészettel átszőtt művészete, népszerű lenne derűje és az élet apró dolgaiban való jártassága. Így sajnos, különösen a fiatalok, kevésbé ismerik, mint megérdemelné, noha rövid életében is elég sok műve jelent meg. Legismertebb közülük a díjnyertes Nagymosoda című regény.

Az itt bemutatott kis novellája talán nem túl jelentős, de kitűnően jellemzi stílusát, személyiségét, tehát írói elveit és őt magát is, miközben olvasmánynak mulatságos, szórakoztató. Bár minden magyarázat nélkül is megáll a talpán, a megértés könnyebbsége kedvéért ideírjuk, hogy a NYUGAT századunk első felének legjelentősebb irodalmi folyóirata volt, amelyben megjelenni valóban rangot jelentett; a KORREKTÚRA szó szerint javítást jelent, nyomdai műszóként pedig a kiszedett, friss nyomtatásról készült „kefelevonat" javítását, amelyben a betűhibákat még időben észre lehet venni, s a szerző módosíthat a szövegben. ÜGYNÖK, kereskedelmi utazó ma is van, akkoriban azonban apróbb árucikkekkel házakba is járt és lakásról lakásra becsöngetve ajánlotta áruit. PARVENÜ-nek a hirtelen meggazdagodott, felkapaszkodott embert nevezték, aki másokat akart utánozni és előkelősködésével gyakran vált nevetségessé.

A többihez ennyi magyarázat sem kell. Jó szórakozást.

Mikor író lettem, elhatároztam, hogy az emberek sorsán változtatni fogok. Mindössze a következő kis történet sikerét értem el idáig — ebben is a Nyugaté a fő érdem.

A postás meghozta a Zriso kenyér és alma című novellám korrektúráját. Behúzódtam vele a konyhába, ahol az anyám főzött. El akartam neki olvasni, merthogy ebben a novellában is egy igen spórolós asszonyról volt szó. S mivel az én anyám is az, kivártam szépen, míg fölöntötte a rántást, s ide-oda lökdöste a fazekat... akkor aztán azt mondtam: — No, anyám, ülj le, semmi sem futhat már ki, semmi sem sülhet oda... és hallgass rám, kedves.

Ekkor jött be hozzánk egy ügynök ismerősünk: szappan-, pipere-, illatszer-holmikban utazott és olcsó zsiletpengét hozott nekem.

— No — mondom —, üljön le maga is, hadd folytassam, ha már belekezdtem az olvasásba.

Folyt a számról a szó, anyámnak kezdett tetszeni a dolog, az ügynök is mosolygott, s amikor odaérek, hogy az a szerencsétlen mosónő, aki novellám főszerepét viszi, három darab Hattyú-szappant dörgölt már el, s az az öreg nagyságá, aki a másik főszereplője ennek az írásnak, majd megpukkad ezen... az ügynök megfogja a karomat... Gelléri úr, Gelléri úr, én magának örökre hálás leszek... három gyermekem van, és elsejére fölmondtak nekem... s ha maga megtenné, hogy Hattyú-szap-

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

pan helyett a mi gyárunk szappanát, a Liliomot írná be... a főnököm, amilyen parvenü, még talán visszavonná a fölmondásomat.

Nem ment bennem simán a dolog. Reklám — gondoltam —, nem íróhoz illő eset... — de aztán: én azért semmit se kapok, ellenben három gyerek apját hátha vissza tudom tartani az állásában.

No, húzok egy vonást a puha ceruzámmal, s oldalt odafirkantom a korrektúrát, hogy szép habos Liliom-szappannal mosott a vén Racsákné. S mindjárt elmegyek a szorongó ügynökkel egész a postaládáig, hadd lássa: már indul is a nyomdába azon mód.

Ekkor vagy két hétig házitanítóskodtam egy fiúnevelőben, s így csak az anyámmal közölte az ügynök: meg van mentve az állása, mert a főnöke azt mondta, aki a Nyugat íróját ilyesmire rá bírta venni... az ügyes ember, s nem tehet arról, hogy a kereskedők nem vásárolnak. A viszonyokban van a baj.

Én örültem neki... aztán nemsokára megint csak állás nélkül, a szobában ültem s olvastam.

Hát kopognak: sugárzó, kihízott képpel bejő az ügynök, alapos egy csomag a hóna alatt: — Gelléri úr — mondja —, én a cégvezetőnek elmeséltem az egészet. S a cégvezető úr azt mondta: annak a Művész úrnak okvetlenül meg kell ismerni a mi gyártmányainkat. Amiért is ezt a kis csomagot hoztam. Örülni fog ennek a kedves mamája.

Rettentően felfújtam magam.

— Kedves uram — mondtam —, vigye a szappanját egyenest vissza a cégvezetőnek, és mondja meg neki, hogy én nem a cégnek csináltam ezt, se nem azért, mert a Liliom-szappan valóban jó, hanem mert ezzel egy emberen, mármint magán akartam segíteni.

Szegény feje, kihátrált tőlem, mint a rák, s vörös volt a zavartól.

Egy hét múlva: reggel van, mosdok... nincs szappan.

— Kérek szappant — mondom az anyámnak, s ő ad egyet. Igen jó szaga van — gondolom —, de jófajta szappan ez... — megnézem, miféle nevű, hát Liliom-szappan. — Te, anya, én megmondtam annak az ügynöknek.... és te nem gondolsz arra...

De erre fölszalad a kedves keze a derekára, s a sarkára áll: — Hát nekem még ennyi hasznom se legyen abból, hogy a fiam a Nyugat írója, hát nekem még ennyi hasznom se legyen az egész irodalmából... — s már mutatja nékem a rengeteg ajándékszappant, s mondja: — Ha nem tetszik, adjál pénzt másikra.

— Pénzem az nincs — mondtam elkeseredve, s ezzel záródik ez az élethű epizód.

De én hozzáfűzöm azt, és bízom abban, hogy nemcsak ilyen édeskeserű módon, szappannevek cseréjével, hanem az írás sugallatos fönségével még sikerülni fog egyszer másképp is változtatnom sok, hozzám hű, nékem kedves szegény ember életén.

Ecc, pecc...

A legrégebbi babaházat, melyet ismerünk, olvasható ki a Kisceli Múzeum vékonyka kiállítási katalógusából, V. Albrecht bajor herceg készíttette leányának 1558-ban. „Udvari asztalosok, festők, kovácsok és ezüstművesek dolgoztak a ragyogó építményen, melynek négy szintjén 17 ajtó és 63 ablak nyílott. Földszintjén istálló, éléskamra, borpince, első emeletén fürdőszoba és konyha kapott helyet. A második emeleten, a bálteremben a babaherceg és a babahercegnő ült családjával és szolgálóival. A legfelső szinten helyezték el a kézművesek a háló- és dolgozószobát, valamint a családi kápolnát."

Micsoda pazar játékszer! Mit el lehetne babrálni egy ilyen babapalotával egész délután! Nincs is mit csodálkozni azon, hogy „mikor Albrecht herceg megpillantotta a remekművet, oly tökéletesnek találta, hogy inkább saját műgyűjteményébe helyezte, mintsem lányának adta játszani."

Szép dolog! Ezt én is ismerem. Bármi játékot kaptam annak idején, lett légyen az villanyvasút, elemes autó vagy irányítható tengeralattjáró, a papám kisvártatva kivette a kezemből. Nem felejthetem máig sem azoknak a toporgós perceknek a kínját, amíg illedelmesen arra kellett várnom, hogy végre én játszhassam a saját új játékommal, amit minden tanítás és magyarázat nélkül, magamtól is el tudtam volna rontani.

De már készülök a bosszúra! Csak legyenek egyszer akkora gyerekeim, majd én megmutatom nekik! Már tudniillik azt, miként kell helyesen használni a játékaikat. Azaz... ettől tartok egy kicsit. Negyedikes barátom nagylelkűen ötven pont előnyt ad nekem a bipbipelő kvarcjátéknál, amelyikben mindenféle figuráknak mindenféle repülő izéket kell elkapniuk, miközben más repülő izék elől ki kell térniük. Még így is mindig megver. Amikor ráun a diadalra, kiveszi a kezemből a bipbipet és türelmesen magyarázni kezdi, hogyan kellene csinálnom. Már megint nem én mutatom meg, hanem nekem mutatják!

N. T.

Fotó: Szalay Béla

NAGY-MOSÁSRA VÁRÓ VIZEK